№ 5. Treschdeen, 3. Februari. 1899.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awiſes.

Sludinajumus nem preti:

Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihſeru eelâ № 22; Rigâ: Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Ekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku raſtu rindinu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:

Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha eelâ № 36 un pee M. Peterſona. — **Bauſkâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birſgala kga grahm. pahrd. — **Talſôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — **Wentſpilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:

Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjſch. — **Schagarê:** Moſes Itzigſohna k. leelnogulditawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Ekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Ekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moſſes kga wiſâs ekſpedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ ari **Kurſemê.**

Par ſuhdſeſchanu un aiſſtahweſchanos pee teeſas.

I.

Muhſu deenâs gan reti buhs ſaſtopams kahds zilweks, kam nebuhtu ar teeſahm dariſchanas. Winſch war buht neſin zik godigs, zik taiſns, zik rahms, — winſch war buht ſawâ ſirdî noſwehrejis, nekad newirinat teeſas durwis: tomehr tas brihdis war peenahkt, kur tas top ſpeeſts nahkt teeſas preekſchâ. Tadehk labi, ka ſaudis eepaſihſtahs ar likumeem un teeſaſchanas kahrtibu, jo muhſu likumi noſaka, ka neweens newar ar likumu neſinaſchanu aiſbildinatees. Kas tad nu naw eepaſinees ar likumeem, tam war klahtees koti plahni: winſch war ſaudet ſawas teeſibas, un ja winſch pats no eeſahkuma ſawas teeſas dariſchanas neweiklî wedis, tad war weegli notikt, ka wehlak pat kreetns teeſleetu pratejs tam wairs newar lihdſet un winſch zaur teeſaſchanos naw neween neka winnejis, bet ir pat wehl beidſamo graſi paſaudejis. Tadehk katram zilwekam wismaj jaſin, kad winſch war ſuhdſet, turſch war ſuhdſet, par ko tas war ſuhdſet, kur, pee kuras teeſas tam jaſuhdſ un kâ tam jaſuhdſ. Apluhkoſim ſchos jautajumus tuwak.

Wiſpirms jautaſim: kad lai ſuhdſam?

Te nu buhtu ihſi jaatbild: tad, kad muhſu teeſibas teek no ziteem kahjahm mihditas, bet tahdôs gadijumôs ari tikai tad, kad wairs naw neweena zita lihdſekla, kâ weenigi ſaukt teeſu palihgâ zihnâ pret pahridaritaju.

Tâ tad, ja kahds mums pahri darijis, mums nebuhs pahrſteigtees, nebuhs tuhlit kertees pee beidſamâ lihdſekla — prahwotees. Weenmehr wajag apdomat, ka meers baro, bet nemeers poſta. Ja ari pee teeſas ſpoſchi uſwaram, tomehr pate teeſaſchanahs mums atneſ ſaudejumus, kuŗus no teeſas puſes peeſpreeſtee teeſu iſdewumi katru reiſi newar wiſ atſwehrt. Nerunaju jau par to, ka teeſadamees zilweks teek uſbudinats, zaur ko tas ſaudê ehſtgribu, meegu, meeru un tâ rok pee ſawas dſihwibas ſaknehm. Ari ziti ſaudejumi naw maſaki. Peemehra dehl ſaimneeks dabu atſtaht paſchâ darba laikâ ſawas mahjas uſ wairak deenahm. Ir jau ſlikti, kad ſaimneeks nokawe weenu deenu: mahja tad kâ pamiruſe, ikdeenîſchkee darbi wairs nerit paraſto gaitu, eeronahs ſchur un tur nepatihkami trauzejumi, jo kur galwa wairs neſtrahdâ, tur jau lozekli ir pawiſam paguruſchi. Tâ notizis, ka daſchs labs ſaimneeks iſſuhdſejees no ſawahm mahjahm ahrâ, un ja tad tas nu beidſot gan ir winnejis, tomehr paſpehle leelaka nekâ winneſts. Tadehk tad wiſpirms mums ſewi japahrbauda: waj muhſu teeſibas pateeſcham aiſkahrtas jeb waj tahs ir tikai muhſu eedomâs aiſkahrtas. Bet par ſcho jautajumu wehlak. Otrkahrt mums jaapſkatahs, waj naw nekahdâ ſinâ eeſpehjams iſlihgt ar pretineeku ar labu. Te nu jaredſ, kahds pretineeks: waj winſch warbuht pahrſkatijees, karſts buhdams pahrſteidſees jeb waj winſch ar noluhku dara mums pahri. Ar pirmejo wajag mehginat katrâ ſinâ ſalihgt ar labu, un tahds pats no ſawas puſes ſpers pirmos ſokus uſ ſalihgſchanu. Turpretim ar otru newarehs gan zitadi ſalihgt, kâ weenigi teeſas zeļâ. Bet, kâ jau ſazits, ari te jamehgina weenotees beſ teeſas. Teeſas jau negrib kauſchu poſtu, bet tikai winu labumu. Tadehk tahs wiſas taniſ gadijumôs, kur ſalihgſchana eeſpehjama, ar wiſeem ſpehkeem mehgina pretineekus ſameerinat, gan prahwas ſahkumâ, gan widû, gan beigâs, un tikai tad, kad meerinaſchanas mehginajums paleek beſ ſekmehm, ſtrihdu iſſchkir pehz likumeem. Ihpaſchi to dara muhſu ſihmigi noſauktahs meera teeſas.

Bet tahdâs reiſês, kur paredſams, ka neiſtiks beſ teeſas widutibas, nedrihkſt atkal par daudſ ilgi kawetees un wilzinatees. Lai ſaudis neeeradinatu pee kuhtribas un teeſa netiktu wehl pehz gadeem apgruhtinata ar wezahm prahwahm, tad likuma deweji eewduſchi tâ ſaukto noilgumu. Noilgums weenai puſei nahk par labu, otrai par kaunu, jo kas ſinamâ laikâ naw ſuhdſets, to pehz ſcha laika notezeſchanas wairs newar iſſuhdſet; tâ tad apſuhdſamais zaur to mantojis, turpretim tas, kam bij teeſiba ſuhdſet, to paſchu ſaudejis. Lai nu tas, kam ir teeſiba, zaur ſawu gaŗlaizibu ſcho teeſibu neſaudetu, tad tam koti jauſmanahs, ka winſch neaiſlaiſch garam likumigi noteikto ſuhdſeſchanas laiku. Dſihwê naw maſ tahdu, kas uſ ſchahdu ſawa pretineeka labſirdibu gaidit gaida: winſch tik ilgi glaimo naudas aiſdewejam, to allaſch mahnidams ar apſolijumu drihſi ſamaſſat ſawu parahdu, kamehr noilgums klaht, un kad tas notizis, tad winſch atgreſch tam muguru beſkaunigi nirgadamees: „mulkis dod, gudrais nem". Tadehk uſ noilgumu jagreſch nopeetna wehriba, un tiklihdſ kâ tas tuwojahs, parahdneeks, ari tahds ar wiſgodigako gihmi, jaeſuhdſ, lai parahda dewejs neſaudetu ſawu teeſibu uſ naudas atpakaļdabuſchanu.

Tâ tad, jautajot, kad mums jaſuhdſ muhſu pretineeki, jautatajam japaſihſt wiſpirms likuma noſazijumi par noilgumu. Eepaſihſimees ſche ar ſwarigakeem, dſihwê wiſbeeſchak ſaſtopameem likumu noſazijumeem par noilgumu.

Nemſim papreekſch ziwilleetas jeb tahs leetas, kur weens no otra praſa mantu waj kahda nolihguma iſpildiſchanu.

Wiſpahrigais noilgums ziwilleetâs Kreewijâ teek ſkaitits uſ 10 gadeem. Kurſemê gan paſtahw 5 gadus ilgs noilgums, bet uſ Kurſemes ſaimneekeem pehz Senata ſpreedumeem ari ſihmejahs wiſpahrigais 10 gadu noilgums. Tâ tad, ja es kahdam eſmu aiſdewis kahdu naudas ſummu, peemehram 1000 rubļus, un es 10 gadu laikâ no ta to neeſmu praſijis atpakaļ, tad teeſas zeļâ es tos no ta newaru praſit; atkarahs no wina laipnibas: ja mans parahdneeks ir godigs zilweks, tad winſch man tos war atdot, bet peeſpeeſt pee tam to newaru; turpretim, ja wina goda prahts naw leels, tad winſch kaitinadams war ſazit: „es tew eſmu gan parahdâ, bet tu to no manis nedabuſi wiſ!"

Bet ne wiſâs ziwilleetâs noilgums teek ſkaitits uſ 10 gadeem: daſchâs leetâs tas ir daudſ ihſaks. Peemehram ja kahds no maneem tuweem radineekeem pa dſelzeļu waj twaikonu ſabeedribu ekſploatazijas laiku dabujis galu waj maitajis ſawu weſelibu, tad man ir teeſiba praſit no wainigahs dſelſzeļa waj twaikona ſabeedribas atlihdſinajumu par ſkahdi un ſaudejumeem, bet ſchi ſuhdſiba man jaeeſneedſ ne wehlak kâ weena gada laikâ, ja nelaime notika uſ dſelſzeļa waj eekſchſemju ſatikſmes zeļeem, un pat diwu nedeļu laikâ, ja ta notikuſi uſ twaikoneem juhras uhdenôs. Turpretim ja es ſuhdſibu eeſneedſu weenu deenu wehlak par ſcho noteikto laiku, tad es ſawu prahwu eſmu uſ weetas paſaudejis, kaut ari mana praſiba buhtu wiſtaiſnakâ un kaut ari man buhtu wiſlabakee peerahdijumi.

Ja man zaur kahda amata wihra rihkoſchanos zeļahs ſkahde un ſaudejumi, tad, neſkatotees uſ to, ka tas ir amata wihrs, man ir teeſiba no wina praſit atlihdſinajumu, bet ſuhdſibas par to eeſneedſamas 3 mehneſchu laikâ no ſcha amata wihra nepareiſâ rihkojuma deenas rehkinot. Katrs, kas ſuhdſibu eeſneedſ wehlak, ſaudê teeſibu uſ ſkahdes atlihdſibu.

Sewiſchki labi jaeewehro noilguma termini mantoſchanas leetâs, zitadi tahs perſonas, ko teſtamenta ſaſtahditajs naw eewehrojis, war ſaudet ſawu teeſibu uſ ſawu likumigo mantoſchanas daļu. Te nedrihkſt atlaiſt garam tos 6 mehneſchus, kuŗu laikâ, ſahkot no Senata Awiſchu iſſludinajuma, atkautu mantineekeem, parahdu praſitajeem u. t. t. peeteiktees, — zitadi jakerahs pee ziwilſuhdſibas. kuŗa dibinata uſ 10 gadu noilgumu, un ſchinî kâ pehdejâ zeļâ daudſ gruhtaki kas panahkt.

Wehl jo wairak tas „kad" jeb ar ziteem wahrdeem „noilgums" jaeewehro kriminal- jeb ſoda leetâs, tadehk ka kreetns zilweks uſ naudu maſak ſkatiſees nekâ uſ ſodu, kas ſtahw ſakarâ ar wina godu. Ja p. peem. mani kahds tâ apwainojis, ka manas goda juhtas neatkauj tam peedot, tad man tas jaſuhdſ 6 mehneſchu laikâ, ſkaitot no tahs deenas, kad apwainojums notizis waj kad par to eſmu dabujis dſirdet. Turpretim ſuhdſibas par tahdeem pahrkahpumeem un noſeegumeem, kuŗi ſodami ar zeetuma ſodu, war eeſneegt diwu gadu laikâ, no noſeeguma deenas rehkinot. Bet ir ari tahdi noſeegumi, preekſch kuŗeem nepaſtahw nekahds noilgums. Pee tahdeem noſeegumeem peeder kahds jo paſihſtams noſeegums: behgſchana no kara deenaſta. Tahdu behgli, kad to ſaker, ſoda wehl pehz gadu deſmiteem. Kas wehl zik nezik ſpehzigs, tam beſ tam janokalpo ſaws deenaſta laiks. Tâ ſcho rindinu rakſtitajs deeneja kopâ ar kahdu apmehram 40 gadus wecu ſaldatu. Ditabu ſahku tas gan nedabuju, kâ ſawu likumigo laiku kâ wezakam wihram nodeenet ſtarp jaunekeem, jo winſch uſ kahda manifeſta pamata, kuŗſch atlaiſch ſodu labprahtigi peeteikuſchamees behglim, bij ari teeſcham peeteizees. — Tapat noilgums neder par lihdſekli, ar ko iſglahbtees no ſoda tahdeem, kas pahrgahjuſchi no pareiſtizibas zitâ tizibâ, kas noſlehguſchi nelikumigu laulibu, kas peeſawinajuſchees teem nepeederigu kahrtu, tſchinu, ordenus u. t. t.

Jautajums: „kas" ſewiſchki jaeewehro pee pahrſuhdſeſchanas (appelazijas un kaſazijas). Te pahrſuhdſetajam wajag koti uſmanitees: weena nokaweta deena war atneſt tuhkſtoſcheem rubļu ſaudejuma waj ari ſoda leetâs kahdam ſaudet teeſibas un godu uſ wiſu muhſchu. Un beſ pahrſuhdſeſchanas taiſnibas labâ gruhti iſtikt. Teeſai naw weegls uſdewums atklaht taiſnibu, kuŗa daſchreiſ eetihta beeſâ miglâ. Tadehk nereti noteek, ka teeſneſim neiſdodahs pirmajâ reiſê taiſnibu atraſt un pehz wina gan no labakahs ſirdsapſinas preekſchâ rakſtitâ ſpreeduma nereti netaiſnajam eemeſls ſawas netaiſnibas dehl gawilet. Suhdſetajs pirmajâ teeſas inſtanzê newar nekad lahga ſagatawotees uſ tam, ar kahdeem eerotſcheem wina pretineeks kaŗos. Lai taiſnajam buhtu wairak eeſpehjas iſnemt netaiſnajam kaunos eerotſchus iſ rokahm, tad preekſch tam eerihkoti tâ ſauktee otrahs inſtanzes jeb pahrſuhdſeſchanas teeſas eeſtahdijumi. Bet aiſ teem paſcheem eemeſleem, aiſ kahdeem eewefts teeſas dariſchanâs noilgums, ari pahrſuhdſeſchanas laiks ir aprobeſchots, un proti ſtipri aprobeſchots ihpaſchi pee kriminalleetahm: ziwilleetâs war appelazija jeb pahrſuhdſibu eeſneegt mehneſcha laikâ, bet kriminalleetâs otrtik ihſâ terminâ, proti 2 nedeļu laikâ. Pee pagaſta teeſahm abâs reiſês, tiklab ziwil- kâ kriminalleetâs, dots ihſakais terminſch: 2 nedeļu laikâ. Bet ari te war miſetees un daudſi ſchahda maſa miſekļa dehl paſaudejuſchi ſawu taiſno leetu: Sche jaeewehro ſchahdi ſihkumi:

Ja es kâ ſuhdſetajs waj apſuhdſetajs neatronos tur, kur atronahs meerteeſa, tad man appelazijas rakſts kriminalleetâs janodod uſ paſta wiswehlakais tanî deenâ, kad appelazijas terminſch beidſahs; par peem. ja ſpreedums kriminalleetâ taiſits 15. Augustâ, tad man janodod uſ paſta appelazijas rakſts 29. Augustâ, t. i. taiſni 14. deenâ pehz ſpreeduma taiſiſchanas. Turpreti ziwilleetâs teeſai beidſamajâ pahrſuhdſibas termina deenâ pa paſtu ſuhtits rakſts jaſanem, zitadi ir par wehlu. Peemehra dehl, ja meerteeſneſis kahdâ ziwilleetâ ſpreedumu taiſijis 15. Augustâ, tad teeſai jaſanem pahrſuhdſibas rakſts 15. Septembrî, tâ tad, ja man minetais rakſts jaſuhta pa paſtu, man jagahdâ par to, ka 15. Septembrî mans ſuhtijums peenahk tur, kur atrodahs meerteeſa, un tahdâ ſinâ es newaru to wis iſſuhtit beidſamâ deenâ, kâ to gan war darit kriminalleetâs. Tee ir ſihkumi, kuŗi daſchreiſ dahrgi makſâ, jeb maſi zinîſchi, kuŗi gahſch milſigus weſumus tâ, ka tos nekad wairs newar uſzelt.

Meerwaldis.

No ahrſemehm.

Wahzija atkal ſaudejuſi weenu no ſaweem iſdeenejuſchajeem walſts-wihreem. Proti ſenakais walſtskanclers grahfs Capriwi. Junwari pehz ilgakas wahrgſchanas nomiris ſawâ muiſchâ, tâ aiſeedams drihſi pakaļ ſawam preekſchgahjejam amatâ, firſtam Biſmarkam. Zik pawiſam zitadi ſkan tagad peeminas wahrdi grahfam Capriwi, nekâ toreiſ firſtam Biſmarkam. Ronahs gan ari tahdi laikraſti, kas ar uſſlawu min grahfa Capriwi uſzihtibu un goda prahtu, wina nopelnus kara-deenaſtâ, wina negroſamo uſtizibu tehwijai un keiſaram. Bet leelakâ daļa ſin par winu maſ laba ſazit. Wiſs leelais Biſmarka peeluhdſeju bars wehl arweenu naw Caprivim peedewis, ka tas ſawâ laikâ uſdroſchinajees ſtahtees Biſmarka weetâ; tadehk ari wiswairs teek nowainota wina darbiba walſtskanclera amatâ: ſchinî ſinâ winſch ſalihdſinot ar Biſmarku teek noſtahdits kâ punduris milſim pretim. Turpretim no keiſara nama un ziteem waldneekeem, kâ ari no daſchu waldibas eeſtahſchu puſes nelaika pakaļpalizejeem parahdita ſirſniga lihdſjuhtiba un Wahzu „Waldibas Wehſtneſis" ſneedſis par bijuſcho walſtswihru it ſiltus un atſinigus peeminas wahrdus. Tapat pee

Paſpahrnê.

Sinojums

par grahmatahm un laikraſtieem, kas 1898. gadâ Widſemê iſnahkuſchi. Preekſchâ laſits Latw. draugu beedr. ſapulzê 8. Dezembrî 1898. gadâ no Widſemes direktora mahzitaja G. Hillnera.

(Turpinajums.)

Par jaunpahrlabotahs bihbeles behrnu preekſchwahrdôs dehwejahs ari grahmata: „Bihbeles ſtahſti. Saſtahdijis W. Plutte." Rigâ pee Sichmana, makſâ 40 k. Plutte it pareiſi neatrod par labu, ka daſchi bihbeles-ſtahſtu ſarakſtitaji bihbeles walodu maſ waj gandrihſ nemaſ neeewehro un ſaka no ſewis: „Eſmu turejees ſtingri pee jaunakâ pahrlabotâ Bibeles tulkojuma." Bet pirmajâ lapas puſê laſam: „Un tapa wakars un tapa rihts — ta bija pirma deena," kamehr bihbelê neſtahw „ta bija", bet tikai „pirma deena". Bihbeles ſtahſtu faturu, ſalihdſinot ar paſchu bihbeli, gan weenmehr wajadſehs ſaihſinat, bet to war iſdarit daſchadâ mehrâ. Plutte, kâ man ſchkeet, ſcho to atlaidis noſt, beſ ka daudſi tizibas mahzibu ſkolotaji labpraht negribehs iſtikt. Peemehram to wahrdu weetâ: „Kas ſchkir deenu no nakts" un „Deews darija diwi leelus ſpihdekļus, to leelako ſpihdekli deenu waldit u. t. t." winſch rakſta: „Deews radija weenu leelu ſpihdekli, ſauli, lai deenu walditu u. t. t." Seemaſſwehtku ſtahſtâ beſ eemeſla ſtahw: „Leelu preeku, kas notiks jums un wiſeem ļaudim." Stahſtâ par paſuduſcho dehlu weegli paturamais teikums: „Winſch gribeja ſawu wehderu pildit ar ſehnalahm, ko zuhkas ehda, bet neweens ne tahs tam nedewa" faruzis par ſchahdeem wahrdeem: „Bet winſch tomehr mira badu." Ortografijâ, wahrdu kahrtibâ un lozîſchanâ ſarakſtitajs nebuht ſtingri neturahs pee bihbeles preekſchſtihmes. Winſch ſaka „eeſim" „eima" weetâ, „dabunam" „dabujam" weetâ, „nododu" „nodomu". Katrâ ſinâ janoſchehlo, ka kalna ſpredikis tik wiſai ſtipri ſaihſinats. Kad es eedomajos, ka ſchi grahmata waretu muhſu tautaſſkolâs nahkt lihdſſchim leetoto Döbnera bihbeles ſtahſtu weetâ un tad behrni tur wairs nemahzitos tik paſihſtamus Kriſtus wahrdus, kâ no ſemes ſahls un paſaules gaiſchuma, no labahs un kreiſahs rokas pee dahwanu doſchanas, no fadereſchanahs ar ſawu brahli, eekams upuri atneſ, no platâ un ſchaurâ zeļa, no nama uſ klints un ſmiltim, tad man jaſaka, ka no tam zeltos robs winu tizibas ſinaſchanâs un dſihwê. Schis robs ari neiſlihdſinaſees zaur to labumu, ka tas, zik Pluttes grahmata ſneedſ, warbuht gan buhs weegli paturams, pateizotees ſatura ihſumam, labi pahrſkatamam eekahrtojumam, labai drukai un labahm bildehm. Wirſraſtî ſtahſtu ſewiſchkajahm nodaļahm, zik eſmu tos iſſkatijis zauri, ir ihſi un labi peederigi. bet ſarakſtitajs ſchinî ſinâ warbuht dewis labuma par daudſ, jo daſchkahrt uſ 3, pat tikai 2 rindinahm nahk jauns wirſraſts. Drukas kluhda 144 lap. p. ir: „Cjat uſ to meelaſtu", kur jaſtahw „meeſtam".

Mahjâs mahzameem behrneem grib kalpot Tizibas mahzibu abbeze. Trijâs daļâs faſtahdijis K. Irbe. 1. daļa iſnahkuſi pee Häckera Rigâ, 2. pee Oſola Zehſis, katra 10 kap. gabalâ; 3. daļa wehl gaidama. Sarakſtitajs grib ſtahtees pretim tai nebuhſchanai, ka katkiſmu un ari bihbeles ſtahſtus beſ ſaprafchanas iſmahzahs no galwas. Tadehk winſch katram ſtahſtam preekſchâ noſtahda „preekſchmahzibu, kas no paſihſtamahm leetahm pahrwada uſ ſtahſtu, peemehram no iſtabas eetaiſes uſ paſaules radiſchanas ſtahſtu; pehz tam nahk „apzereſchana", kur jautaſchanâs un atbildês ſtahſts teek pahrrunats. Peemehram: „Ko Deews radija eeſahkumâ?" „Kahda bij ſeme eeſahkumâ?" Iſmekletâs weetâs tad eeſpraufſti ſtarpâ katkiſma gabali, dſeeſmu un bihbeles pantini. Pirmajâ daļâ, kas nodomata pirmajai ſeemai, atronam 3 ſtahſtus no wezahs deribas, 4 no jaunahs, baufchlus un 2. tizibas lozekli. Otra daļa ſneedſ tahlakus ſtahſtus, baufchlu un 2. tizibas lozekļa iſſkaidrojumus un 3. tizibas lozekli. Zenſdamees ikweenu katkiſma gabalu ſneegt tikai tad, kad eepreekſch eemahzits bihbeles ſtahſts, kas katkiſma ſaprafchanu atweeglina, ſarakſtitajs katkiſmu ſarauſta un faleek zitadâ kahrtibâ, ar ko es wehl neeſmu warejis aprast. Tâ peemehram 6. baufchla iſſkaidrojumu mahzahs pee ſtahſta par Potiwaru, turpretim 4. baufchla tikai daſchus mehneſchus wehlak pee ſtahſta par 12 gadus wezo Jeſu deewanamâ. Katkiſms tatſchu ari ir kaut kas par ſewi un behrneem tatſchu jabrihnahs, kadehk 6. baufchla iſſkaidrojumus winam ſneedſ agraki nekâ 4. Ari zitadi ſatura ſawadais ſakahrtojums grahmatu dara gruhti pahrſkatamu. Tahlak man ſchkeet, ka ſchahda jautajumu nodrukaſchana ir deeſgan ſchaubiga leeta. Ari tos war drihſ ſahkt mekaniſki no galwas mahzitees. Praktiſki es ſcho grahmatinu wehl neeſmu iſmehginajis. Waloda ir gaiſcha un dſihwa, pilnigi behrna ſaprafchanai peemehrota, jautajumi ihſi un ſkaidri. Katkiſma wahrdi nemti pehz zaurluhkotâ katkiſma. Bihbeles ſtahſti walodas ſinâ ſtahw, kâ man ſchkeet, jaunajam bihbeles iſdewumam tuwaki, nekâ Pluttes grahmatâ; wismaſakais tas ſakams par ortografiju. Bet ari Irbe naw wiſzaur turejees pee bihbeles wahrdeem, peemehram winſch ſaka: „Tas naw labi, ka zilweks ir weens," kur bihbele un Plutte teiz: „Naw labi zilwekam buht weenam." Jauna man ir ſina, ka Juhdu mahzitaji eſot ſaukti preeſteri un Juhdu ſkolotaji — rakſtu mahzitaji. — Ja behrns buhs piluigi peeſawinajees ſchihs grahmatas faturu, tad winam ſkolâ buhs labs pamats.

Mahju mahzibai ari nodomats Garigais behrnu dahrſinſch mahjâ un ſkolâ no J. Skujas. I. daļa. Sche faturs ſadalits 5 pakahpeenôs, no 6 lihdſ 10 gadeem, kas lahga nefaſkan ar Widſemê paraſto kahrtibu, pehz kuŗas mahju behrni pahrbaudami 3 ſeemas. Katrâ pakahpeenâ atronam ſtahſtus iſ wezahs un jaunahs deribas. Sche faraufſtiſchana un ſagroſiſchana notikuſi wehl leelaka, nekâ Irbes grahmatâ. Pee 3. ſtahſta ſtahw 6. luhgſchana, pee 5. — 4. bauflis. Pee 1. „atſkata" weena pehz otras nahk 3 pirmahs luhgſchanas un tad 6. Waloda ir tihra, ihſti latwiſka, behrnu ſaprafchanai peemehrota, bet no bihbeles walodas wina ſtipri atſchkirahs. Teikumi, kâ: „Winſch wehl darija gaiſchu ſiltu ſauliti, bahlu mehneſi un ſpoſchas ſwaigſnites" gan it labi leetojami mutes wahrdeem ſtahſtot, bet ne drukâ. Gudribas akmini mahju mahzibâ gan ari ſchi grahmata naw atraduſi.

Pirmais wiſpahr paſihſtamais „Garigais behrnu dahrſinſch" no G. Keufslera ir patlaban pee Häckera 9. drukâ iſnahzis. Katkiſms ir zaurluhkotais. Bihbeles ſtahſtu walodâ nekas neleekahs buht groſits. Engeļa ſeemaſſwehtku wehſts deewamſchehl atkal ſkan: „Kas ir Kriſtus, Dahwida pilſehtâ", kur jaſtahw „Kriſtus tas Kungs". Pehz eeſpehjas tatſchu no tam jaſargahs, ka tahdi wahrdi nebuhtu mahjâs un ſkolâ daſchadâ wihſê jamahzahs. Jahſepa ſtahſtâ prezineeku pulka weetâ labak buhtu janem tirgotaji, jo kahds puiſens man reiſ ſtahſtija: „Tur nahza pulks kahſeneeku".

Kâ weenigais ſprediku krahjums jamin „Breedufchi kweeſchi", Freya iſdewums. Te ir gada gahjums ſprediku wiswairs no Sperdſchena, Telmedſcha, Kingsleja un ziteem Angleem, daſchi ari no Wahzeem: Lutera, Tholuka, Harleſa, Gerocka, Ahlfelda un z.. Wiſai gan jabuht ſmalkai maiſei. Teeſcham ari netruhkſt garſchigu, aſprahtigu, pahrſteidſoſchu gabalu. Daſchi ſprediki tomehr wiſai maſ ſaka un neapmeerina, kâ peemehram Telmedſcha „Rudens eeſahkums". Schad un tad ari tahdus ſprediku labpraht palaſiſees, bet ſwehtdeenu no ſwehtdeenas laſot winu ſpehkam wajag tapt wahjam. Zenſchanahs pehz eeſpehjas ihſu tekſtu jo daudſpuſigi iſleetot neatkauj tikt pee meerigas un augligas deewwahrdu iſtulkoſchanas. Ari no ſchihs grahmatas war ſapraſt, ka Amerikai ſahkot metodiſms apnikt. Walodas ſinâ, man ſchkeet, pamanama laboſchanahs, ſalihdſinot ar „mahjas ewangeliumu", kas ſenak pee Freya iſnahzis. Bet ka winſch tagad rakſta „ewangelijs", to es newaru turet par pahrlabojumu. „Noſlehpums, kuru wairak jatiz" tatſchu naw labi teikts; „zelms bija noſchuwis" — te gan jaſaka „nokaltis". Daſchs teikums ſkan ihſti ſmagi: „Jo ſchi jaunpeedſimuſchâ behrnina perſonâ bauflibai wajadſeja tapt peepilditai un pee wina dahrgas meeſas atreebſchanai wajadſeja dabut apmeerinajumu par apwainojumeem, kuŗi bija nodariti Deewa taiſnibai."

Pa weenam no Sperdſchena Freys iſdewis ſchahdus ſpredikus:

Ne Jeſu, bet Barabu. (5 kap.)

Satana meelaſts, (5 kap.) — koti dſihws un ſpehzigs.

Tas wahrds ir ſchkehps. (5 kap.)

Muhſu laika Nahwes juhra un dſihwais uhdens. (5 kap.)

Dſeeſma no pilſehtas un meera pehrle.

Par ſcheem ſpredikeem ſatura un walodas ſinâ ſakams tas pats, kas par mineto krahjumu. Tulkojums wairak weetahm pahrak neſwabads: „aprakſtiſim to apſinigi", „apgaiſmoſim juhſu dſihwi". Weenâ paſchâ ſprediki mainahs ewangeliums un ewangelijs. Sperdſchena wahrds drihſ rakſtits kâ pa anglifki, drihſ pehz Latweeſchu iſrunas.

„Neraudi!" Behru runas mahjâ un kapſehtâ no J. Ruzeļa. Pee J. Oſola, Zehſis. 48 runas daſchadôs gadijumôs. Schihm no mahzitaja ſazeretajahm runahm, man ſchkeet, jadod preekſchroka ſalihdſinat ar ziteem man paſihſtameem ſchahdeem krahjumeem, ko keſteri waj ſkolotaji ſarakſtijuſchi. Waloda, zik eſmu laſijis, ſwabada no

behrehm peedalischanahs bijuse it eewehrojama, lai gan mirejs pats wehlejees jo klusu un weenkahrschu apbedischanu.

No Wahzu waldibas puses atkal reis runati stingri wahrdi pret sozialdemokrateem. Tas notizis tautas weetneeku namâ pahrspreeschot walsts pasta budschetu. Pasihstamais sozialdemokrats Singers sihwi usbruzis pasta waldei par to, ka ta stingri usraugot sawus eerehdnus ari ahrpus winu amata darbibas un waijajot tos, kas kâ nebuht darbojotees sozialdemokratijas labâ. Par scheem usbrukumeem tad netik ween pats Singers sanehmis diwi rahjeenus no preekschneezibas, bet ari wisa wina partija atkal reis dabujusi dsirdet gaischu waldibas spreedumu par saweem zenteeneem. Atbildetajs bijis pasta leetu walstssekretars Podbielskis, kas tuhlit sawas runas sahkumâ gaischi un skaidri issazijis, ka sozialdemokratus par eerehdneem pasta nodaka newarot paturet. Tahds eerehdnis strahdajot pretim sawam amata swehrastam un tadehk walsts waldibas peenahkums esot, tahdu no deenesta atlaist. Pasta nodakâ wajagot weenibas un labas saskanas wisu lozekku starpâ, bet tas neesot tur eespehjams, kur weena eerehdnu daka padodahs nepaklausibas un patwakibas garam, kahdu sozialdemokratija pee saweem peekritejeem audsinat audsina. Sawejus aisstahwot, tad sozialdemokrats Bebels pat nekaunejees sozialdemokratus salihdsinat ar pirmajeem kristigajeem. Uz tam tad it pareisi atbildets, ka kristiga tiziba mahza mihlestibu, sozialdemokratija turpretim eenaidu pret wiseem, kam kahds leelaks ihpaschums. —

Frantschu waldiba sawu preekschlikumu, ka Dreisusa prahwas pahrluhkoschana nododama wiseem kasazijas teesu departementeem kopâ, tautas weetneeku namâ gan isdabujuse zauri, lai gan komisija, kuzai preekschlikums wispirms tapa nodots, beidsot bijuse pret preekschlikumu. Waldibai, kâ leekahs, nahkuschi stipri palihgâ draudoschee eelu nemeeri, jo laudis Parisê bijuschi tâ satrazinati, ka droschi ween buhtu iszehluschees leeli trokschni uz eelahm, ja waldiba buhtu ar sawu preekschlikumu iskrituse zauri un pehz tam atkahpusehs. Tomehr newar wehl sinat, kâ senats preekschlikumu sanems. Katrâ sinâ apwainojumi, kas pret kasazijas teesas kriminalnodaku zelti, israhdijuschees par pilnigi tukscheem, pat smeekligeem. —

Austrijas Wahzeeschi nu reis tatschu panahkuschi kahdâ sinâ weenprahtibu sawâ starpâ un wisas winu partijas kopâ eesneeguschas waldibai raksiu, kurâ issazita pretestiba pret Wahzu apspeeschanu Austrijâ, kas turklaht kaitê wisas walsts labklahjibai. Bet waj schim rakstam buhs kahdi panahkumi, par to gan stipri jaschaubahs. — Ungaru ministru preekschneeks barons Banfi gan jau gataws atkahptees, bet eepreeksch winsch wehl grib scho to no saweem pretineekeem iskaulet. —

Zihna pee Manilas starp Amerikaneem un Filipineeschem, kâ israhdahs, bijusi ihsti nikna. Sinas lihdsschim gan nahkuschas no Amerikanu puses, tomehr leekahs buht pateesiba, ka Filipineeschi stipri sakauti un daudz lauschu saudejuschi. Amerikaneem eewainoto un nonahweto bijis pahri par 100. —

Kihnâ, Hangtschanas pilsehtâ, nesen notikusi breesmiga nelaime, leelai pulwera magasinai gaisâ ussprahgstot. Nelaime laikam zehluschees [illegible] ar bihstamahm leetahm koti palaidigi. Pulwera magasinas tuwumâ bijis saldatu lehgeris ar kahdeem 1500 wihreem; no teem neweens neesot palizis pee dsihwibas. Bet ari wehl daudz ziti zilweki gahjuschi bojâ, jo 2½ werstes wisapkahrt magasinai wisi dsihwokli tihri pelnôs saahrditi. Domâ, ka pawisam schini nelaimes atgadijumâ gahjuschi bojâ 2000—3000 zilweki. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Wisaugstakais Raksts laists Wina Augstibai Oldenburgas prizim Aleksandram Petrowitscham un tani issazita sirsnigakâ pateiziba par Wina Augstibas puhlehm un setmehm pee mehra apkaroschanas Samarkandas apgabalâ.

Jauni noteikumi par pasta suhtijumeem. Uz eekschleetu ministra pawehli nolemts eekschsemju pasta satiksmê eewest jaunu, lehtaku tarifu preeksch masakeem pasta suhtijumeem. Pehz jaunâ tarifa no 1. Maija sch. g. wisâ Eiropâs Kreewijâ buhs jamaksâ par pasta suhtijumeem, kas lihds 2 mahrz. smagi, 20 kap., turpretim par tahdeem, kas 2—7 mahrz. smagi 40 kap. Ari maksa par smagakeem suhtijumeem isnahks lehtaka nekâ lihdschim.

No Oknistes (Kaunas gub.). **Skepkawibas darbs.** Reti kahdâ pagastâ noteek tik daudz kauschanahs, kildu un zitu tumsibas darbu, kâ scheitan. Par wisahm tahdahm nebuhschanahm rakstit man sche naw eespehjams, gribu tikai pasinot par kahdu slepkawibu, kura schinis deenâs isdarita. Oknistes meestinâ treschdeenâs teek noturets tirgus. Schahdas deenas wakarâ diwi Leischi eet meerigi no meestina uz mahjahm; te pee muischas laidareem tos panahk trihs wihri un sahk weenam gahjejam ar bomi dot pa galwu, ka tas pakriht pee semes un pehz neilga laika ari islaisch dsihwibu. Otris gahjejs, dabujis daschas bruhzes, esot isbehdsis. Meetu waroni bijuschi tik kreetnâs duhschâs, ka pawisam newainigu zilweku — ne to, ko gribejuschi — nosituschi. Nosistajam paleek atraikne ar trim maseem behrnineem, kuri raud ruhktas asaras par sawa mihkâ gahdneeka nelaikâ laupito dsihwibu. Slepkawibu esot isdarijuschi un ir apzeetinati trihs saimneeki, diwi brahli un to swainis, kuri zitadi tureti par godigeem zilwekeem. Winus par swehreem padarijis, laikam, tikai brandwihns. Ak brandwihns, brandwihns! . . . Zihninsch.

Widseme.

No Rigas. Sargatees no peekrahpschanas! Pa lauzeneeku eebrauktawu weetu schenkeem klejo apkahrt tehwini, no kureem weens, wairak pilsehtneeka isskatâ, spehlê meklera lomu, un pahrejee, daschreis trihs un wairak, atkal usdodahs par tahdeem, kam naw weetas un kas wehlahs salihgt kahdâ laukšaimneezibâ par kalpeem. Tiklihdz tee kahdu lehtdabiti attikuschi, tuhdaš ussahkahs lihgschana, magaritschu dserschana un uskoschana. Pehz tam salihgtais kalps, rokas naudu sanehmis, aismanahs projam, teikdams, ka atnesihs sawu mantu; to paschu dara drusku wehlaku ar mekleris un galu galâ ari leezeneeki. Lauzeneekam protams paleek pahri tikai ne masais rehkinums, kuru schenkers winam leek samaksat. K.

Rigas sahtibas beedriba „Saule" kopâ ar Tukuma sahtibas beedribu dabujuse atlauju, sarihkot Widsemê un Kursemê preekschlasijumus, kuri weizina tautas tikumibu un sahtibas leetas isplatischanu tautâ. Rigas mahzibas apgabala Kuratora kgs apstiprinajis bagatigo programu schahdeem preekschlasijumeem, kâ ari dewis wajadsigo atlauju noturet schahdus preekschnesumus weetejâs skolu telpâs pilsehtâs un uz laukeem. Preekschlasijumi tapschot noturetî 3 weetejâs walodâs: Kreewu, Latweeschu un Wahzu un pirmos preekschnesumus notureschot Rigas sahtibas beedribas preekschneeks A. M. Bahtza kgs un mahjas skolotajs J. Osola kgs. Tukumâ pirmee schahdi sarihkojumi buhschot Februara mehnesî. — —a—

No Rigas. Lehzeens aka mihlestibas dehl! Swehtdeen, Janwara 17. d., Pernawas eelâ, K. kga nama sehtâ tahds jauneklis aiz sirds sahpehm neustizigahs mihkakahs dehl eekahpis akas spanni un nolaidees ar to dibenâ. Uhdens akâ tomehr nebijis tik dsilsch, ka behdulis tur buhtu warejis noslihkt, bet gan tik neomuligs un aukstis, ka nelaimigais sahka saukt pehz palihga. Kamehr glabbeji [illegible] bija usrahpees pa akas swihra kahrti uz akas malu, protams slapjsch no galwas lihdz kahjahm. Sawu paschnahwibas nodomu tas bija nu atmetis, bet K. mahjas eedsihwotaji nebuht nebija meerâ, ka winu aka tikuse isleetota par peldu eestahdi un peespeeda nelaimigo gahdat par akas istihrischanu. (D. L.)

No Rigas. Satiksmes lihdsekli. Wehl weenmehr muhs Ridseneekus newar apmeerinat pehdejais ledus gahjeens, kursch isahrdija muhsu satiksmi ar Pahrdaugawu, sapostot plosta tiltu. Gan zerejam, ka tiltu atkal drihsi islabos, bet sawâs zeribâs esam wihluschees. Tilts pa daudz sabojats, lai to waretu tagad islabot, un bez tam pilsehtas walde nolehmuse, nogaidit galigo ledus eeschanu un tikai tad kertees pee tilta sastahdischanas. Kad naw sasalis, tad waram tikt ar kugiti pahri, zitadi jaislihdsahs ar dselstiltu, un pateizamees Deewam, ka wismaz schis spihtê newaldamajeem elementeem. Tahdâ laikâ tad ari ronahs domas, waj nebuhtu labi, kad pahr Daugawu westu wehl otrs dselstilts, kâ tas jau agrak bij nodomats. Dsird ari runajam, ka nodomats tahdu dselstiltu buhwet uz Ahgenskalnu un ka par to projekts eesuhtits pilsehtas waldei. Un teescham, tahds tilts buhtu koti wajadsigs. Nerunajot jau par to, ka tas stiprâ mehrâ atweeglinatu satiksmi starp wezo Rigu un winas weenmehr wairak peeaugoscho preekschpilsehtu, Ahgenskalnu un Tornakalnu, kuri tikpat leeli kâ Kursemes galwas pilsehta Jelgawa, minetais jaunais dselstilts wajadsigs jau preeksch ta gadijuma, kad tagadejam weenigajam dselstiltam notiktu kahda kibele un eeschana kâ braukschana par to tiktu neeespehjama. Ja tad wehl ari kugischi newar eet, ko tad darit, kâ tad tikt Rigâ? Tadehk nodoms buhwet jaunu tiltu jaapsweiz ar preeku.

— **Osta.** Rigas birschas komiteja likusi preekschâ Rigas ostu pahrbuhwet. Preekschlikumu luhkos zauri sewischka komisija, kura pastahw iz finantschu ministrijas un zeku ministrijas aisstahwjeem. Minetâ komisija, kâ awises no droschas puses dabujuschas dsirdet, neatron par eespehjamu tagad kertees pee darba, kaut gan tas teek atsihts par nepeezeeschami wajadsigu.

— **Latweeschu Beedriba.** Rigas Latweeschu Beedriba ar jaunu gadu ussahk jaunu darbibu un grib to darit ar jaunu sparu. Pehdejais ihpaschi sihmejahs uz jautajumu wakareem. Scho wakaru komiteja nolehma usaizinat labakos Latweeschu rakstneekus, lai tee peedalahs pee jautajumu wakareem ar preekschlasijumeem, par ko tee war prasit ari atlihdsibu. Beedriba grib minetos isrihkojumus pabalstit ar naudas lihdsekleem. Nolemts ari, ka pee katra jautajumu isskaidroschanas wakara japeedalahs 6 lozekleem: 3 pastahwigeem jautajumu wakaru waditajeem un 3 koopteteem lozekleem. Ja schis nolehmums teek ispildits, tad no jautajumu wakareem waram sagaidit ko sewischki kreetnu. Bet tomehr atkal usnahk baschas, kad tik pehdejam nolehmumam naw tahds pat liktenis, kâ daudzeem eepreekschejeem, proti: netikt ispilditeem. M.

No Kozeneescheem (Walmeeras aprinkî). **Mahntizibai** schejeenes apgabalâ leela loma. Wezakâ paaudse negrib no mahziteem ahrsteem ne dsirdet. Slimibas atgadijumôs ir puhschkotajeem, wahrdotajeem, raibitajeem plaschs darba lauks. Ahrstets top wiss, kas tik nahk preekschâ, weenalga waj slimneekam ir tschetras, trihs, diwas, weena waj pat neweenas kahjas. Kamehr kahdam radijumam daudzmaz wehl ir dsihwiba eekschâ, winsch teek bez schehlastibas ar apwahrdotu maisi ehdinats un apwahrdotu uhdeni dsirdinats. Kad beidzot wairs nekas nelihdz, tad itka atjehdzahs, ka pasaulê ar ir mahziti ahrsti, bet tad jau ir wiss par wehlu! Zik tumschi laudis wehl sastopami, rahda sekoschs notikums: Kahda weza seewina, kura malku skaldot kahjas ihkschki nozirtuse, ceronahs pee kahda Walmeeras ahrsta pehz 3 nedeku ilgahm sahpehm un waimanâ: „Es isdzehros, leelskungs, wisadu uhdeni, bet pirksts kâ neaug, tâ neaug klaht. Luhk, eesahka puht, breesmigi sahp!" Jaunakâ paaudse lasa tschakli laikrakstus, bet wezee paleek ustizami saweem koti behdigeem eeskateem. —ts.

No Meijermuischas, pee Zehsim. **Nelaimes notikums.** Schini muischâ neilgi atpakal notika nelaimes gadijums, kas war deret katram par brihdinajumu un pamahzibu, zik usmanigi nahkahs rihkotees ar akmena oglehm. Schihs muischas fabrikas trihs usskatitaji, weens ahrsemneeks un diwi Igauni, kahdu wakaru sapulzejuschees wisi weenâ istabinâ un wakaru pawadijuschi nomodâ; bet tâ ka istabina bijuse deesgan auksta un nebijis malkas, tad nehmuschi akmeni ogles un ar tahm atsturinajuschi krahsni. Newaredami sagaidit, kamehr ogles isdeg, wisi apguluschees. Otrâ rihtâ ziti strahdneeki eeradahs fabrikâ pee darba, bet mineto triju naw, kur tad strahdneeki, winus nogaidijuschi, eet luhkot uz winu dsihwokli, bet atrod durwis aisslehgtas; pehz ilgakas klaudsinaschanas, redzejuschi, ka winus newar usmodinat, uslaususchi durwis un atraduschi wisus trihs aismiguschus uz muhschibu. Kâ redzams, tad wini nomiruschi no akmeņu ogļu twaikeem. Saldais.

Kurseme.

Pee Kursemes Gubernas Waldes peeskaititais gubernas sekretars Attelmaiers no sch. g. 16. Janwara eezelts par Grobinas-Aisputes aprinka preekschneeka jaunako palihgu. (K. G. A.)

No Leepajas. Pehdejâs deenâs eeradusehs seema padarijusi wisu dsiwi un sadsihwi pilsehtâ daudz maz moschaku un kustigaku, nekâ ta lihdschim bijusi. Tâ peemehram laba daka strahdneeku atrod tagad darbu un pelnu pee ledus weschanas; jo pehdejâs pahra deenâs sals sneedzahs pee 5—7 grahdeem, tâ ka eesers pahrsalu ar 5 zellu beesu ledus kahrtu, un nu wisi, kam ledus wajadsigs, steidzahs pa galwu, pa kaklu katrs sawu teesu eewest, jo uz beesaku un labaku ledu schini seemâ gruhti wairs zeret. Tâ ka Leepajâ top patehrets ledus gada laikâ par apmeham 10,000 rbl., tad schinis deenâs, strahdajot pee ledus iszirschanas un sahgeschanas, pee eeweschanas un eekrauschanas pagrabôs, paklihdihs starp weetejeem strahdneekeem nu pee 10,000 rbl., kas ir it eewehrojama summa naudas, tâ ka dascha laba strahdneeku gimene, kura schini besneega un bezdarba seemâ dabujusi truhkumu jau it tuwu manit, warehs nu brangi atspirgt. Ari apkahrtejee semneeki nopelnahs tagad labu grasi, braukdami pilsehtâ pee ledus weschanas.

— **Duhschigi wezaki.** Uz laukeem — sewischki muhsu tumschakajôs pagastôs — jo beeschi gadahs, ka dascha duhschiga un nipra mahte aiseet uz skolu, ar skolotaju israhtees, kad schis winas nedarbim puikam, waj ari neweiklei meitenei schahdâ, waj tahdâ sinâ naw spehjis izdabat. Deemschehl schahdas duhschigas lauzeneeku mahtes dehl tahdas nepeederigas usweschanahs paleek arweenu gandrihz bez jebkahda foda, jo muhsu pagastu skolotaji nemehdz schini sinâ deesgan stingri usstahtees un zaur tam pa labai dakai paschi wainigi, ja dabun no weenas, waj otras duhschigas mahtes rupjibas dsirdet un top sawâ darbâ trauzeti no nemeera zehlejeem. Gluschi zitadi schini sinâ medz isturetees pilsehtas skolotaji. Tâ schinis deenâs kahda duhschiga gaspascha eeradusehs scheeenes realskolâ un nehmusehs, pa koridoru un preekschnamu staigadama, uz skolotajeem nopukotees un teem schahdus — tahdus pahrmetumus taisit. Skolotaji duhschigo gaspaschu bez nekahdas ilgas apdomaschanahs apsuhdseja pee meera-teesnescha, kas tai nospreeda 7 deenas aresta dehl nepeederigahs isturescha nahs skolas telpâs. Tâ tad duhschigâ mahte, apaku nedeku weenatnê sehdedama, warehs nu jo brangi pahrdomat, kâ jaisturahs pret skolu un skolotajeem. — Kahdâ zitâ scheeenes skolâ eegahjis atkal kahds wisai sparigs „tehte" un nehmees, uz skolotajeem dusmodamees un rahdamees, preekschnamâ stipri blaustitees. Ari schis duhschigais tapa apsuhdsets pee meerateesnescha, un winam spreedums isnahza wehl jo labaks — proti, 14 deenas aresta.

— **Usbruzeens aplaupischanas noluhkâ.** Treschdeen 20. Janwari, ap pulksten 11½ wakarâ, diwi patlaban kâ atbraukuschi pasascheeri tapuschi Bahnuscha un Pawilona eelu stuhri aisstahti no trijeem tehwineem, kas wisi bijuschi apbrunojuschees ar bihstameem sischanas eerotscheem. Weens no pasascheereem dabujis tad ari tahdu siteenu pa galwu, ka uz reisu sakimis, kamehr otram aisstahtajam islaimejees no usbruzeju nageem isbehgt. Sasistais buhtu bez schehlastibas tizis smalki aplaupits, ja aisbehguschajam nebuhtu laimejees drihzumâ sakleegt pahra gorodowojus, kuri aisskrehjuschi uz usbrukuma weetu un usbruzejus istrauzejuschi nodomatâ darbâ. Weens no teem tapis tuhlin ari sakerts, kamehr otri diwi tumsâ pasuduschi. Tagad top ari pehz wineem naigi ween meklets un, kâ domajams, tee sawam sodam gan wairs neisbehgs, kad weens no beedreem jau ir rokâ.

— **Traka suna sakosti.** Sestdeen 23. un swehtdeen 24. Janwari tapusi Jaun-Leepajâ wesela gimene sakosta no traka suna — proti, 3 peeauguschi zilweki un 3 behrni, kas tagad wisi aissuhtiti uz Peterburgu, lai teem waretu eepotet trakuma poti un tahdâ sinâ isglahbt tos no droschi sagaidamahs nahwes. Wiss schihs eewehrojamahs nelaimes zehlonis bijis kahds klehpja sunitis, kahds no tâ dehwetajeem „sihda puhdelischeem", kas wisai gimenei bijis „ihsts draugs" un tad, traks tizis, ari wisu gimeni sakodis. Sche waram atkal redzet, zik neapdomigi ir, ar schunekeem draudzetees un turet tos it kâ behrnus, gan klehpi tos auklejot, gan ari zitadi ar teem nododotees un mihlinotees, kâ to daschas islaiduschahs seeweetes mehdz darit, jo tahda darischanahs ir neween gekiga un peedausiga, bet, kâ no schi gadijuma redzams, ari bihstama: schunelis it negaidot un tihri nesaprotamâ kahrtâ paleek traks un aprej wairak zilwekus. Labi, ka wehl tuhlin bija lopu ahrsts pee rokas, kas nosisto schuneli ismekleja un nahza pee gala spreeduma, ka tas bijis traks, tâ ka sakostajeem wareja wehl laikâ gahdat palihdzibu; bet ja nu tahds gadijums nahk preekschâ uz laukeem, waj ari zitur, kur naw eespehjams zaur sinatnisku ismekleschanu tuhlin pahrleezinatees, ka suns bijis traks un gadijumam neteek peegreesta wajadsigâ wehribe, tad sakostee bez schaubischanahs dabun tahdu draudzeschanos ar tschetrkahjeem aismaksat ar sawu dsihwibu. — Uz polizejmeistara pawehli tagad aisleegts sche sunus zitadi laist uz eelas, kâ weenigi ar uspurneem, waj ari saitê peesetus. L.

Leepajas-Romnu dselzeka walde, kâ „Birsch. Wed." raksta, islaiduse sawadu pawehli, kurâ stanziju sargeem stingri usdots, west nopeetnu kazu pret stanziju — pelehm un schurkahm. Lai sargeem rastos jo leelaka duhscha uz schahdu kazu, tad par ikweenu nokautu peli un schurku issolita godalga. Bet lai nu peli un schurku apkarotaju duhscha un uszihtiba neeetu pahri par sinamahm robeschahm un lai tee nesahktu karot ari pret tahdahm pelehm un schurkahm, kas nepeeder pee stanzijas, tad stanziju preekschneekeem usdots usraudzit, waj eesneegtahs nokautahs schurkas un peles teescham peederejuschas pee stanzijas. Deemschehl neesot isskaidrots, ar kahdeem lihdzekleem jau tâ kâ tâ ar darbu apkrautee stanziju preekschneeki lai lisschkirtu stanziju schurkas un peles no newainigajahm priwatspihkeru schurkahm un pelehm.

No Emburgas un apkaimes. Agree pluhdi te padarijuschi daudz skahdes un nepatikschanas; tâ dascham labam seena-laudzes, kas bijuschas samestas plawâs, waj nu aisnestas, waj kreetni samehrzetas, tapat dascheem kartupeli samirkuschi bedrês. Deemschehl, pluhdi ari daschu dsihwibu prasijuschi. Tâ pee G. kroga 10. Janwara wakarâ noslihzis kahds strahdneeks, kas turpat apmeklejis sawu brahli. Kahdam eemihtneekam G. dsihwojamâ ehka nogruntu no pamateem un otra saimneezibas ehka gandrihz sagahsta. Daschi seemas darbi, kâ: grants, balku un malkas weschana pawisam aiskawejuschees; protams, ka seemai eestahjotees nu wiseem semkopjeem pilnas rokas darba.

— **Muhsu skolas ehrgelu kapitals** gandrihz peezpadsmit gadu laikâ peeaudzis uz 300 rubku, tâ ka sahk runat jau par instrumenta eegahdaschanu. Ne masak kâ ehrgeles muhsu skolai buhtu wajadsiga ari skolas grahmatu krahtuwe, kur muhsu jaunâ paaudse jau pee laika waretu eemahzitees lasit un daudzmaz eepasihtees rakstneezibu, tâ ka wehlakôs gadôs ta waretu daudz leetderigaki walas brihschus pawadit, nekâ tukschojot sihwâ pudeles, suhzot resnos zigarus un apzeemojot „pagasta jaunkundzes", kâ tas daschu labu reisi tagad noteek. No sirds buhtu jawehlahs, kaut muhsu pagasta weetneeki scho jautajumu eekustinatu kahdâ sawâ sapulzê un usnehmumam nahktu pretim no sawas puses ar naudas pabalstu. Muhsu weetneeku pulkâ atrodahs daudz saprahtigu zilweku, kas, domajams, netaupihs puhlinus leetas labâ, jo usnehmums nahktu par swehtibu neween muhsu skolas paaudzei, bet wisam pagastam. L.

No Meschamuischas draudzes. Mahjas mahziba. Behrna pirmee audzinataji ir mahte un tehws. Behrns dsird winu walodu — mahzahs runat, redz winu darbus un preekschzihmes un dara teem pakal. Behrns jaunibâ usnem daschadus eespaidus un kahda apkahrtne, tahds isaugs zilweks. Bet mahtehm jaspilda wehl gruhtaks usdewums: jaeerosina prahta darbiba. Schi nu ir saistita ar lasit mahzischanu. Nesen atpakal mahtes mahzija sawus masos grahmatâ lasit pehz wezu wezahs metodes (wihsee). Tika atschkirta wezâ dzeesmu-grahmata un lika lasit. Waj behrns sinaja burtus ar skanahm apsihmet, skanas kopot wahrdôs un waj lasito gabalu ari saprata, uz to neskatijahs. Te bija sihmigs sakams wahrds: wiss eesahkums ir gruhts. Un kâ ari ne? Daudz behrnu no grahmatas behdsa. Te nebija wainigs behrns — tas ir nepatikschana mahzitees, — bet nepareisa un nederiga mahzischanas wihse. Tagad pee mums daudz kas zitadi. Daudz wezaku eegahdajuschees „Dahwus" isdoto pamahzibu, kurâ deesgan saprotami atstahstita skanoschanas metode un peewesti peemehri, kâ pehz tahs jamahzahs. Par to nu japreezajahs. Bez tam kahdâ no muhsu draudzes skolahm tee behrni, kas beidz pagasta skolas kursu, top pamatigi eepasihstinati ar skanoschanas metodi un aisrahdits uz labakajahm schim noluhkam derigahm ahbezehm. Pateizotees muhsu zeen. mahzitajam uz mahjas mahzibu sekmeschanos top nopeetni luhkots. Pawasarî, seemas skolas laikâ, behrnus sasino skolas-namâ un tad ar skolotaju palihdzibu

---

jaunlaiku isteizeeneem, bihblifka un weegli saprotama. Satura sinâ man maz ko eebilst; kâ peemehram 3. lap. p. „tizesim un zeresim, ka ari schis strmgalwis ir turp (proti godibas walstibâ) nonahzis zaur Kristus nopelnu un schehlastibu." Atgadahs weetas, kas tuwojahs aisluhgschanai par miruscheem. № 35. „Nowehlat schai mihlestibai sawu mihlo aisgahjuscho". Wispahr schi paschflepkawibas gadijumeem nodomatâ runa ar wirsrakstu „Tahdeem, kas nelaimigu galu nehmuschi" par wahrdeem „Deews ir mihlestiba" Deewa schehlastibai pretim par maz usswer wina swehto nopeetnibu. Wispahr scho grahmatu war it labi eewehlet kesteeem un pehrmindereem preeksch leetoschanas. Ta ir melna maise; zeresim, ka ihsti deriga. Sewischki aisgrahbschas, ilgi atminâ paleekoschas weetas, teksta smalkaku istulkoschanu un isleetoschanu neesmu atradis. Lihku rimahm no pirmajeem amata gadeem ari reti schihs ihpaschibas peemitihs, bet ari ne ikweens sawas pirmahs amata runas labpraht redzêhs drukatas.

(Turpmak wehl.)

Grahmatu galds.

Brokhausa Wahzu konwersazijas wahrdnizа. Isdota Leipzigâ 17 sehjumôs, katrs ap 1000 puslapu beesa un maksâ 93 rbl. 50 kap., jeb par sehjumeem 5 rbl. 50 kap.

Laikrakstî pehdejâ laikâ beeschi pahrrunajuschi jautajumu par Latweeschu konwersazijas wahrdnizas isdoschanu, kuru sawâ laikâ eesahka Drawneeks Jelgawâ. Wahrdniza lihdsschim naw beigta, lai gan winas nobeigschana buhtu teescham wehlejama. Isglihtotahm, leelahm tautahm konwersazijas wahrdnizu sinâ klahjahs daudz labaki. Winahm netruhkst lasitaju, kas spehj un labpraht samaksâ dahrgu dahrgahs konwersazijas wahrdnizas. Mums bij jaschaubahs, waj radisees lasitaji, kas spehj isdot 12 rbl. (noteiktâ zena par Drawneeka eesahkto wahrdnizu), zitas tautas turpreti noleek konwersazijas wahrdnizu zenu pat uz 100 un wairak rubleem. Ja nu wehl eewehro, ka winahm pee dahrgahs zenas ir ari wairak lasitaju, tad weegli saprotams, ka winas war isdot konw. wahrdnizas tahdâ apmehrâ un glihtumâ, kâ mehs to Latweeschu walodâ ir sapnot nedrihkstam. — Wahzu konwersazijas wahrdnizu isdewejeem lihdsschim weens jautajums darija raises: proti milsigahs wahrdnizas wareja sastahdit, zaur luhkot, pahrlabot, nodrukat un islaist klajâ tik pa gadeem. Zaur to nahzahs, ka daschas leetas un atradumi, kas bij aprakstiti wahrdnizas pirmajôs sehjumôs, pehz gadeem isnahkot beidzamam sehjumam, bij jau nowezojuschi. Scho trauzekli pagahjuschâ gadâ apnehmahs nowehrst Brokhausa konwersazijas wahrdnizas isdeweji Leipzigâ. Tahdâ noluhkâ wini rewideja un papildinaja lihdz paschahm wisjaunakahm deenahm kahdu senaku isdewumu un laida tad pag. gadâ wisus milsigos 17 sehjumus weenâ deenâ klajâ. Tâ tad schai sinâ Brokhausa wahrdniza stahw kâ weenigâ pasaulê. Jaaisrahda, ka wahrdnizas isdeweji, lai leelisko darbu ihsâ laikâ weiktu, darbinajuschi pahri par 2000 zilweku bez grahmatu sehjemeem un bez tam milsigu drukawu. Leelais isdewums aptwer 10,406 sihmejumus tekstâ, 1039 tabeles, to starpâ 138 krahsâs, un 322 semes kahrtes un plahnus. Par paschu wahrdnizu kopâ nemot jasaka, ka ta aptwer wisu to, kas attihstitam zilwekam derigs un daschreis nepeezeeschams sinat. Wahrdniza atstahsta wisas zilwezes eewehrojamakos pehtijumus, atradumus un atsihschanu tahdâ mehrâ, kâ to daschkahrt nespehj wesela biblioteka. — Warbuht ka daschs labs isleeto gadijumu un eegahdajahs bagato sinibas awotu. Baltijas gubernâs schihs wahrdnizas isplatischanu usnehmees grahmatu tirgotajs Hörschelmans Rigâ, Leelâ Smilschu eelâ № 29, kur scho wahrdnizu war dabut ari apskatit. — Beidzot wehl pahrs wahrdu par konwersazijas wahrdnizahm Kreewu walodâ. Preeksch kahdeem gadeem daschi Kreewijas sinibu wihri sahka tulkot Brokhausa wahrdnizu Kreewu walodâ, to papildinadami ar tahdahm leetahm, kas sihmejahs uz Kreewiju. Schis tulkojums isnahk jau wairak gadus sehjumôs par 3 rbl. 40 kap. Rakstitajs pasihst no schi tulkojuma 50 sehjumus, bet darbs wehl naw galâ. R. Behrsinsch.

---

pahrklauschina. Nemahkukus tad nodod daschu perfonu usraudsibâ. Akots.

No Krona Behrsmuischas, Dobeles aprinkî. Gahjeju algu augstums. Katram, sinams, japreezajahs, ka gahjeju un rokpelnu algas zelahs augstumâ, tomehr naw wairs preeka, ja winas ir leelakas, nekâ tas samehrâ ar semkopibas raschojumu zenahm cespehjams. Darba dewejeem tad zelahs nepanesami saudejumi. Tadehk tad ari azumirkli semkopjeem-saimneekeem nahkahs loti gruhti maksat ar semkopibu nesamehrâ stahwoschahs algas. Fabrikanti un ruhpneeki war maksat zitadi, tee rihzibas kapitalu ahtraki apgrosa un pelna wairak. Semkopji ar teem sazenstees newar. Tomehr azumirkli darba spehku zenu noteizeji ir pilsehtu fabrikanti, kas neskaitamâ pulkâ peewelk lauzeneeku strahdneekus. Tâ tad semkopibas strahdneeku darba spehka wehrtiba zelahs maksligi un nesamehrâ. Semkopjeem-saimneekeem lihds ar to sahkahs wehl jo gruhtakas deenas. Ja tâ ees us preekschu, tad tahs saimneeku gimenes, kurahm naw darba spehjigu lozekku, gruhti warehs sawâs weetâs turetees. Nahkoscham saimneezibas gadam (no 23. Aprika) maksâ pee wisa brihwa (koste, kopschana, apmasgaschana) puischeem lihds 130 rbl. naudas, meitahm lihds 80 rbl. naudas, prezeteem kalpeem lihds 35 puhri labibas un bes tam gowij ganibas, seenu, kurinamu materialu un t. t. Zaurmehrâ gahjeju algas nu leelakas kâ palihga skolotajeem. Pagasti daritu pareisi, ari scho skolotaju algas samehrâ paaugstinot. Ja ari galwas naudas zaur to par kahdahm kapeikahm zeltos, tad pee scha laika algahm to mas manitu. Silpukite.

No Bauskas aprinka. Lauku lauschu aiseeschana us pilsehtahm arweenu turpinahs. Dewahs lihdschim us pilsehtahm weenigi strahdneeku schkiras laudis, tahdi, kam naw semes ihpaschuma, bet tagad winu preekschsihmei stipri ween seko ari masgruntneeki, saimneeki. Daschi no teem pahrdod sawas mahjas zitam, daschi isnomo winas us wairak gadeem. Saimneezibas leetas un lopi teek pahrdoti wairaksolischanâ un tad pats — projam! — waj nu us Rigu waj Jelgawu. Leelakâ daka semkopibas atkriteju dod Rigai preekschroku un dehwè to par naudas pilsehtu. Wiswairak jaunâ paaudse greesch semkopibai muguru. Tomehr rouahs ari wetschi, kuri tâ tik dseed: „Buhtu es diwdesmit gadu jaunaks — es schinis lupatas mahjâs dsihwotu!?" Ar to aisgahjeju wairums, pilsehtâ dsihwodams, nodarbojahs, gruhti noteikt. Daka darba lauschu eestahjahs par strahdneekeem fabrikâs, daka no teem, protams, tee mantigakee, to starpâ ari ishijuschee saimneeki, nodarbojahs ar uspirkschanu un pawada kahdu laiku, weeglaku dsihwi baudidami, us pahrtikas tirgus platscheem. Bet kad no laukeem eenestais kapitalinsch issizis, tad ari schee meklè darbu ruhpneezibas eestahdês un juhtahs laimigi, ja tur teek peenemti. Semtura stahwoklis beidsamajôs gadôs naw apskauschams. Ikgadus tas leek zeribas us labakahm linu zenahm, pasehj tos wairak, bet galâ redz, ka peewihlees. Un tas noteek jau wairak gadu no weetas. Tomehr zelsch, kâ isskuht no schihs klismas, nums rahdahs cespehjams pahrtikas weelu raschoschanâ. Muhsu pilsehtas aug augumâ un zenas par gaku, sweestu un zitahm ehdamahm leetahm ir tanis gluschi peenehmigas. Raschosim tahs un neatstahsim wis semkopibu, nesinamai nahkotnei preti dodamees. Latweeschi teek usluhkoti kâ kreetni semkopji. Gahdasim, ka ari us muhsu nahkamahm paaudsehm tâ skatahs! P.

No Jaunpils (Tukuma aprinkî). Schejeenes bischkopibas beedriba „Drawa" notezejuschâ gadâ darbojusehs ar deesgan teizamahm sekmehm, eewehrojot wehl wehl to, ka beedriba deesgan jauna un ka tai, kâ tahdai, pirmajâ sahkumâ japahrwahr daschadi gruhtumi. No beedribas gada pahrskata waram pasneegt sekoscho. Beedribai bijuschi 98 beedri, sapulzes noturetas trihs — 26. Maijâ, 7. Junijâ un 23. Augustâ. Beedribas eenehmumi bijuschi 151 rbl. 55 kap., (leelako teesu beedru nauda: 87 rubki un no atklahschanas swehtkeem 9. Augustâ — 59 rubki 55 kap.). Isdewumu leelakâ daka ateet us statutu drukaschanu (40 rbl. 95 kap.) un us atklahschanas swehtkeem (60 rubku 37 kap.). Us bibliotekU isdots gauschi mas: tikai 2 rubki. Atlikums kasê us 1899 gadu 2 rubki 39 kap. L.

Tukuma-Wentspils jaunâ dselszeka buhwes darbu waditajs wirsinscheneers W. Liebreichs 21. Janwarî nomiris. Nelaikis zehlees no Latweeschu semneeku kahrtas un zaur sawu uszihtibu un kreetnibu tizis tik tahli, ka eeguwis wispahrigu zeenibu un slawu un winam ustizetas eewehrojamas pahrwaldibas weetas us Baltijas dselszekeem. W. Liebreichs ir atkal weens no teem mas peemehreem, kuri rahda, ka zilweks, neskatotees us saweem truhzigeem apstahkleem un ziteem gruhtumeem un kawekleem, war tomehr tikt us preekschu, ja winam tikai laba griba un zentigs gars. Nomirschais W. Liebreichs ir dsimis Kursemê 1844. gadâ un studejis inscheneera sinatnes Rigas politeknikâ no 1863.—1868. g. — B.

No Kuldigas. Nahwe aiz pahrdserschanahs. Pag. g. otrâ Seemas-swehtku deenâ kahda semneeze Stepin, 72 gadus weza, nomira ahtâ nahwê. Ismeklejot israhdijahs, ka wezene nomirusi no pahrmehrigas stipru dsehreenu leetoschanas. (K. G. A.)

No Talsu aprinka. Neusmaniga apeeschanahs ar schaujameem eerotscheem. 30. Dezembri p. g. Nurmuischas pagastâ 14 gadu wezais sehns Zihrulis, kamehr wezaki bijuschi projam, darbodamees ar stinti, nejauschi ceschahwis peerê sawai 4 gadi wezai mahschelei, kas turpat sehdejusi us grihdas. Masâ to paschu deenu nomirusi. (G. K. A.)

No Saldus. Draudses pahrskats. Swaigsnes deenâ zeen. draudses gans nolasija draudses pahrskatu par pagahjuscho gadu. Tas ihsumâ bija sekoschs: dsimuschi bija 229 behrni, no teem 11 ahrlaulibâ. Ceswehtiti ir 190 jaunekli. Laulati — 60 pahri. Pee Deewgalda bijuschi 7364. Mirušchi — 129. Preeksch basnizas wajadsibahm samests ap 900 rbl. Teescham jauku leezibu dod schee skaitli, kas rahda, zik daudz upurejuse preeksch sawa Deewa nama. Tatschu nelepossimees ar to, ko esam panahkuschi, bet neaismirsisim ari turpmak ar preeku pasneegt sawas dahwanas, lai Zianas muhri taptu uszelti! — Pateiziba peenahkahs muhsu sirmajam ehrgelneekam Schepsky kgam, kursch puhlinus netaupa, — lai draudsi isglihtotu dseedaschanâ. Un sekmes ir labas; to leezina draudses jaukâ un pareisâ dseedaschana basnizâ.

— **Saldus pagasta weetneekeem** kahds sinotajs „Latw. Aw." pagahjuschâ gadâ bij issazijis pahrmetumu dehl nabagu neapgahdaschanas. Tuwak apjautajees, dabuju sinat, ka dehl nabagu mahjas buhwes jau luhgums cesneegts augstakahm waldes eestahdehm. Tikai atwehle wehl naw dabuta. — Ari par pagasta labklahjibu weselibas sinâ gahdadami, weetneeki ir salihguschi pagastam ahrstu — zeen. K. kgu, Saldû. Pee minetâ ahrsta pagasta lozekki war dabut rezeptes par welti, un isbraukschana noteek par paseminatu maksu.

— **Sahtibas jautajums.** Pehz daschahm sinahm pagahjuschajâ gadâ Saldus meestâ ir par stipreem dsehreeneem isdots 62,000 rbl. Leela nauda! Lai gan jaeewehro, ka Saldum ir plascha apkahrtne, kur lauschu satiksme ir jo dsihwa, tomehr skaitls ir tâ wehl paleek jo leels. Zeram, ka ari sche dserschana masinasees, monopolu eewedot, jo tad buhs tikai weena brandwihna pahrdotawa, kamehr tagad scho pahrdotawu ir loti daudz. M. W.

No Saukas. Nelaimes gadijums. Pirmdeen 25. Janwarî Jaunsemju mescha dakâ kokus laischot notika nelaimes gadijums. Aiszirstai preedei luhsa sars un krisdams trahpija strahdneeku 20 gadus wezo Pehteri Bangeeru taisni us galwas. Nelaimigajam pakausis cesists un winsch beidsa dsihwot otrâ deenâ. War eedomatees nelaika wezaku sahpes, jo tee ar winu pasaudeja sawu weenigo behrnu un wezumu deenu atbalstu un zeribu. J. S.

No Salas. Pahrdroscha sahdsiba. Naktî no 26. us 27. Janwarî sch. g. schejeenes Rahzenu-Rozenu mahjâs isdarita leelaka pahrdroscha sahdsiba. Saimneeka gimene apdsihwo istabas weenu galu, kamehr otrâ galâ, kâ klehti, top usglabati drehbes, audekli un zita wehrtigaka mantiba. Sagki eelaususchees pa logu, ruhtis issprestdami, uslaususchi skapjus un wilkuschi ihsti warenu lomu: panehmuschi it wisu, kas nebijis peenaglots, waj peesEets, sahkot no seltleetahm un kaschokeem lihds maswehrtigeem apwalkateem bruntscheem. Saudejumi ap 400 rubku. Ir aisdomas, ka sagki „uslaisti" no bijuschahs deenestmeitas — sweschneezes, jo sakkauschinati wairaki atgadijumi, ka pehz schihs kalpones atstahschanahs no deenesta winas deenestkungi top no sagkeem apzeemoti. Mahnitizigee domâ, ka sihles parahdischanahs us jumta norahdot us ugunsgrehku; ir zilweki, kuri parego nelaimi wehl labaki, nekâ sihle. Jauns brihdinajums, nepeenemt sweschus, neapsinamus zilwekus sawâ deenestâ. —dans.

No Ehdoles. Preekschlasijumu wakari. Jau pagahjuschâ gadâ „Latw. Aw." reis bija rakstits par Ehdoles mahzitaja teizamo rihkoschanos sawas draudses labklahjibas sinâ. Sawâ darbibâ zeen. mahzitajs naw nokusis, bet nopeetni strahdâ arweenu tahlak. Nupat winsch sahzis puhletees sarihkot preekschlasijumu wakarus. Ehdoles dsimtkungs scham noluhkam laipni atwehlejis telpas. Kâ darbeneeki pee scheem wakareem bes mahzitaja peedalahs ari ziti weetejee isglihtotee: ahrsts, skolotajs, apteekneeks. Pirmais bija pascha mahzitaja kunga preekschlasijums par tematu: „waj noteek wehl brihnumi?" Tad wehl ir tizis lasits par „gaka kâ bariba", „siltuma un aukstuma eespaids us dsihwneekeem un stahdeem" par bazikeem u. t. t. No sirds jawehlahs, ka schahdi isrihkojumi ar sekmehm tiktu turpinati. Sinotajs.

No Neretas. Mahju mahziba. Skolas buhwe. Ar pateizibu usnehmam muhsu draudses gana, zeen. Buscha kga pasinojumu, ka winsch peegreesischot leelu wehribu mahju mahzibas peekopschanai. Lai waretu sekmigak nodarbotees, tad zeen. mahz. kgs usaizinaja ari basnizas aisbildnus sneegt winam palihdsigu roku pee scha swehtigâ darba, un tâ ka weenam pascham pee wislabakahs gribas naw eespehjams apbraukt muhsu plascho draudsi, tad wineem usdewa katram sawâ nowadâ pahrklauschinat un peerakstit behrnus sinamâ wezumâ. Bes tam ari pats zeen. mahz. apnehmahs isdarit wehl ihpaschu rewisiju un luhdsa behrnu wezakus sawest sawus masinos no wina pehzak noteiktâs weetâs. Jawehlahs, kaut wezaki apdomatu, zik swariga ir mahju mahziba un nekautretos sawest sawus behrnus us pahrklauschinamahm weetahm, kur behrni sawesti leelakâ skaitâ tiktu paskubinati us preekschu arween wairak mahzitees, lai pee nahkamahs pahrklauschinaschanas nepaliktu launâ. — Nahkamu wasaru tiks zelta weena no muhsu pag. skolahm, jo wezahs ir pawisam nobeiguschahs. Plahns no komisara kga jau apstiprinats; buhwe ar wisu materialu ismaksaschot pahri par tschetri tuhkstoti rubku. Jawehlahs, kaut eetaisitos ragu zelschs, ka waretu sahkt peewest preeksch buhwes wajadsigos balkus un keegekus. m. m.

No Subates apkahrtnes. Kristigu grahmatu isplatischana. Schoruden bij atbrauzis us Subati M. Por'a kgs, kristigas grahmatas pahrdot, kas gandrihs wisas bij apgahdatas no Hoerschelmana un Steffenhagena kgeem, un ir kahda mehnescha laikâ Subatê un Subates apkahrtnê ween, kahdu 17 werstu tahlumâ apkahrt staigadams, pahrdewis par kahdeem — 200 rubkeem kristigu rakstu. It ihpaschi dascheem ir patikuse ar leelo druku isdotâ bihbele, kurâ tee nu atkal war it labi lasit, it kâ Deews teem buhtu jaunas azis dewis. M. Por'a kgs pahrdewa ari seenas tahpelites, us kurahm bij nodrukatas daschdaschadas bihbeles pantinas un kas war noderet par leelu swehtibu ikkatrâs mahjâs. — No schi atgadijuma war redset, ka laudis schinî widû deewawahrdus wehl mihko. J. R.

No Grobinas. Peterburgas laiks nu ari Grobinâ eewests — un proti, no 18. Janwara, nostellejot weetejahs polizejas waldê pulkstenus par 37 minutehm us preekschu. Tagad „Peterburgas laiks" Grobinâ jau ihsti eerasts, un wisi eedsihwotaji tikai pehz wina rihkojahs — tapat, kâ lihdschim pehz agrakâ laika. — —

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 3. lihds 10. Februarim. Zetortdeen, 4. Februari, pulkst. 6 wakarâ — bihbeles stunda; spred. mahz. pal. Weissmanis. — Swehtdeen, 7. Februari: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/28 no rihta; deewkalp. pukst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. 3) Latw. behrnu deewkalp. Kalweeschu basnizâ pulkst. 1/21; mahz. Weissmanis. — Lauku draudsê uzsaukti: Pehters Zepurs ar Annu Bildert; Dahwus Pruhsis ar Annu Schiffer; Sahmels Blusiks ar Lawisi Richter; Johans Karlis Kleinbergs ar Katrihni Emiliju Odin; mirušchi: Ansis Kruhse, 70 g. w.; Anna Brischko, 70 g. w.; Ansis Treumans, 35 g. w. — Pilsehtas draudsê uzsaukti: Janis Kutschinskis ar Trihni Duwait; Adams Beesbahrdis ar Annu Dahrsneek; Ferdinands Walters ar Trihni Steinberg; mirušchi: Anna Jankowsky, 22 g. w.; Matilde Alma Gruhbe, 2 m. w.; Margreeta Krastiņ, 63 g. w.; Anna Frenkis, 67 g. w.; Lihse Weifberg, 70 g. w.; Anna Pauline Marija Janson, 11 1/2 g. w.

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas eenahzis no deewgaldneekeem — 11 rbl.

Deenesmeetschu isglihtoschanas eestahde Jelgawâ. Par scho eestahdi mums raksta schahdi: Ar zeen. Kursemes gubernatora kunga atwehli pagahj. gadâ, Aprika mehnesi, tikusi atwehrta jauna eestahde, kurâ jaunawas isglihtotas par kreetnahm deenestneezehm. Schinî eestahdê, kuru M. A. Brachmana kdse wada un kura atrodahs Jelgawâ, Katoku eelâ № 48, jaunahm meitahm mahza aprehkinaschanu galwâ pee eepirkumeem un ussihmeschanas kahrtibu pee weschas isdoschanas if mahjas; tè eerahda, kâ, kahdâ laikâ un ar ko daschadas leetas jaspodrina, kâ japuleerè, kâ putekli no grihdas un zitahm smalkakahm leetahm jausnem, janotihra; kâ un kad istabas jaiswehdinâ; kâ ar istabas pukehm jaapeetahs, kâ jakopj; kâ un ar ko drehbes jatihra no putekleem, plankumeem u. t. t.; pa kahdu laiku un pehz kahdas kahrtibas daschadee uskopschanas darbi pa istabahm jaisdara, kâ ehdamee galdi jaklahj; te wingrinahs wisadâ roku weiklibâ un eerahda peeklahjigu uswescharos, kâ ari pamahza, kâ brihwais laiks jaisleeto. Meitas, kas wehlahs peenemt weetu preeksch istabas un behrnu uslubkoschanas, kâ ari tahdas, kuras pee kungeem wehlahs schubschanas darbus pastrahdat, scheem noluhkeem wehl ihpaschi top pamahzitas. Jaunawahm, kuras schinî mahzibas eestahdê wehlahs eestahtees, wajag buht wismasakais 17 gadus wezahm. Schis deenesmeetschu kurss welkahs 4 nedelas ilgi, par ko jamaksâ 10 rbl. Pagahj. gadâ, no Aprika mehnescha sahkot, scho kursu jau pabeiguschas apmehram 20 jaunawas, kuras tad ari tuhlit dabujuschas it labas weetas augstaku kungu namos.

—m.

Par Jelgawas jaunâ realskolas nama buhwi Kreewu awise „Pribaltiski Listok" raksta, ka pilsehta schim noluhkam dodot buhwes plazi apmehram 900 kwadratafu leelumâ, kas pilsehtai ismaksaschot 9000 rubku. Esot nodomats tur zelt plaschu skolas namu, kâ ari dsihwokkus preeksch skolotajeem un apkalpotajeem. Bet tamdehl, ka tagad neesot tik daudz naudas, tad zelschot tikai galweno skolas namu, kas ismaksaschot apmehram 80,000 rubku. Tagadejo skolas namu ar gruntsgabalu, kas no pilsehtas nowehrtets us 16,500 rubku, pahrdoschot uhtrupê un eenahkuscho naudu isleetoschot preeksch jaunâ skolas nama buhwes.

Palihdsibas beedriba preeksch Jelgawas realskolas truhzigeem skolneekeem islaidusi gada pahrskatu, no kura redsams, ka beedribas eenahkumi nokezejuschâ gadâ bijuschi 937 rbl. 23 k., skolneekeem isdots 252 rbl. 50. kap., tâ tad us scho gadu paleek 684 rbl. 73 kap. L.

Lauschu kehkis. Ka schi labdarigâ eestahde teek arweenu wairak eewehrota, redsams no pahrskata par isgahjuscho 1898. gadu, kur eenehmumi un isdewumi grostijuschees ap 7303 rbl. 63 kap. Tai laikâ tur pahrdots: 5100 wesela porzijas un 15,247 pusporzijas supas, 25,695 porzijas zepescha, 14,969 porzijas wakarinu, 99,289 kruhsas tehjas, 8980 defas par 6 kap. gabalâ un 9490 defas par 3 kap. gabalâ, 83,286 gabali baltmaises un 32,774 gabali rupjas maises, 5166 porzijas galas supas, 2410 porzijas skahbas putras, 4373 porzijas skahbu kahpostu un 3219 porzijas saldu ehdeenu. — Peezu gadu garâ pastahweschanas laikâ schi kehka eenehmumi arweenu wairojuschees, sewischki diwos pehdejos gados, kamehr tas eeweetots sawa pascha namâ pee tirgus platscha. Kehka eenehmumi no wina dibinaschanas bijuschi schahdi: 1894. g. eenemts 4599 rbl. 61 kap., 1895. g. — 4788 rbl. 3 kap., 1896. g. — 4550 rbl. 97 kap., 1897. g. — 5081 rbl. 86 kap. un 1898. g. — 7269 rbl. 66 kap. —r—

Sahdsibas. Zetortdeen 21. Janwarî ap pulksten 5 pehzpusdeenâ Rigâ dsihwojoschais Linkawas semneeks Dominiks P. sinoja polizejâ, ka tam, kamehr tas gulejis par nakti Walles eelâ № 44 Ferka eebrauktawâ, duhschâ esoscham no kabatas issagts naudas maks ar 100 rubkeem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas us eebrauktawas ihpaschneeka dehlu D. F., kas tizis apzeetinats. — Nakti no 25. us 26. Janwarî kahds garnadsis ar pakaktaisitu atklehgu bija atklehdsis Palejas eelâ pareistizigahs basnizas durwis un tur eeeedams atplehsis weenu dahwanu kastiti un no tahs issadsis lihds 30 rubku sihkas naudas. Rihta agrumâ tika sahdsiba pamanita, bet kas to isdarijis — lihds schim nesinams; pakalmeklescha eesahkta. — Peektdeen 29. Janwarî ap pulksten 8 wakarâ kahds schejeenes rokpelnis bija sawu sirgeli peebrauzis Dobeles eelâ pee S. pahrtikas pretschu pahrdotawas un pats eegahjis eekschâ. Par to laiku kahds naktsbrahlis bija eesehdees kulbâ un sirgam saschaudams drahsis pa Konstantina eelu if pilsehtas ahrâ us Meijumuischas pusi. Sirga ihpaschneeks, no bodes isnahkdams un sawa sirga neatrasdams, ahtri sehdees suhrmani un dsinees behglim pakal un to tikai ar leelahm puhlehm panahzis jau daschas werstes aiz Esera wahrteem. Behglis tur tizis apturets un atwests atpakal us polizeju, kur par notikumu tizis usnemts protokols.

—.—

Nelaimes notikums. Zetortdeen 21. Janwarî wakarâ schejeenes meesneeks A. S. brauzis pa Rigas schosejn ar peekrautu gakas wesmu us Rigu. Netahlu no Olaines us wesma sehdedams meesneeks laikam eemidsis, un tâ tam sirgs no schosejas paschkihbi noeedams eegahsees ar wisu wesmu dsiłajâ grahwi, pee kam meesneeks tik nelaimigi pakritis sem rateem, ka tizis no smagâ wesma tur nospeests. Otrâ rihtâ ziti zeka brauzeji to atraduschi nedsihwu, bet wina sirgs wehl bijis pee dsihwibas. Pehz tam, kad to apluhkojis schejeenes isbraukuschais aprinka ahrsts, nelaimigais tizis pahrwests pee saweem schejeenes peederigeem un tad apglabats swehtdeen 31. Janwarî Baloschu kapos. —.—

Iskahrtnu (schiltu) leetâ Tirdsneezibas un Manufakturas Departaments nesen dewis eewehrojamu isskaidrojumu, pehz kura iskahrtnu islikschanu war pagehret tikai no teem weikaleem un noliktawahm, kureem tagad nebuhtu nekahdu iskahrtnu; tomehr iskahrtnes ahrejais isskats atkarasahs no weikala saimneeka gribas; tikai tas ir noteikts, ka isskahrtnei janorahda, ka minetâ weetâ atrodahs tirdsneezibas waj ruhpneezibas eetaise waj noliktawa.

(K. G. A.)

Jauna 25 rublu selta nauda. Kâ Peterburgas Kreewu awises sino, tad drihsâ laikâ tur tikschot kalti jaunî 25 rublu selta gabali, kas stahschotees wezahs 25 rublu papihra naudas weetâ. Tâ tad nahkamâ laikâ mums buhs schahda selta nauda: 5, 7 1/2, 10, 15 un 25 rublu gabali. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 1. Februari. Issludinata Wisaugstaka pawehle, par jaunu 4% walstsrentes isdoschanu, fastahwoschu no 110 ferijahm ar 10 miljoneem nominalkapitala. — Senatais Maskawas wirspolizejmeistars, wirsneeks Wlasowskis, [illegible]iris.

Krasnojarskâ, Janwara 29. d. Laikraksts „Jenisej" raksta, ka tureenes selta ruhpneeks Monastirschiks dabujis wehstuli, kurâ sinots, ka Janwara 15. d. kalnu isprawnikam Tunguši pasinojuschi, ka wini Janwara 7. d., ejot pahr Komo un Pita kalnu augstumeem, 150 werstes attahku no Sawinu raktuwehm, Jenisejas apgabalâ, atraduschi kahdu drahnas buhdu ar wirwehm, lihdsigu balonam. Turpat tuwumâ wini atraduschi trihs zilweku lihkus, no kureem weenam bijuse sadragata galwa, un leelu pulku daschadu Tunguseem nepasihstamu rihku. Isprawnieks aisbrauzis leetu ismeklet. Domâ, ka tas ir Andrè gaisa kugis.

Berlinê, 11. Februari (30. Janwarî). Ahrleetu walstssekretars, v. Bülows, reichstaga schahs deenas sehdê loti sirsnigi isrunajahs par politisko satikshmi ar Sabeedrotahm Walstim.

Stokholmâ, 11. Februari (30. Janwarî). Sibirijas apzeetotajs Stadlings isteizahs par sinu if Krasnojarskas, ka ta apgabala eedsihwotaji esot loti naudas kahrigi. Tapehz warot buht, ka schi sina isdomata, lai dabutu naudu, jo waldiba arween samaksajot par schahdahm sinahm. Ekholms turpretim ir tanis domâs, ka schi sina warot buht pateesa.

Româ, 11. Febr. (30. Janw.). Senats peenehma ar 105 pret 16 balsim tirdsneezibas lihgumu ar Franziju.

Româ, 11. Februari (30. Janwarî). Senatâ tirdsneezibas ministris aisrahdija us gruhtibahm, kas stahwot zelâ pee tirdsneezibas lihguma noslehgschanas ar Kreewiju. Italija newarot weenotees ar Kreewiju petrolejas muitas dehl, neaprunajusees ar Sabeedrotahm Walstim. Tomehr waldibas nodoms esot, darit labpraht wisu, kas nowestu pee tirdsneezibas lihguma noslehgschanas ar Kreewiju.

Kairâ, 11. Februari (30. Janwarî). Kahda jahtneeku nodaka no Kitschenera pulka usgahja kalifa nometni Scherkalas esara malâ, stipri apzeetinatâ weetâ.

Waschingtonâ, 10. Februari (29. Janwarî). Mak-Kinlejs parakstija meera lihgumu ar Spahniju.

Manilâ, 11. Februari (30. Janwarî). Amerikani schodeen eenehma Kalookoju, reisâ usbruhkot ar sloti un ar saussemes spehku. Filipineeschi gandrihs wisi krita zaur Amerikanu uguni. Pehdejo saudejumi ir neeewehrojami.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Lembit, kapteins Besbails, 15. Janw. Newportâ posts us Lagunu de Terminos, Meksikas lihzi. Meerents, kapt. Meerents, 15. Janw. isgahjis no Cardiffas us Laguayru, Wenesuelâ. Julia Maria, kapt. Stahlbergs, no St. Davids isbraukdams, 20. Janw. eegahjis Lisabonâ. Catharina, kapt. Kalninsch, 13. Janw. atstahjis Bastiju, Korsikâ, us Faro dodamees. Martin Eduard, kapt. Bite, 27. Dez. no Rigas iseedams, 21. Janw. sasneedsis South Alloa. Ugunzeems, kapt. Puhlinsch, 16. Janw. isgahjis no Blythes us Rügenwaldi. Jupiter, kapt. Kiels, 10. Dez. Rigu atstahdams, 12. Janw. eegahjis Methilê. Jakob, kapt. K. Behrsinsch, 4. Dez. no Barry isbraukdams, 20. Janw. eegahjis Lisabonâ. Jadwiga, kapt. Kraukle, 13. Janw. bijis gataws iseet no Trapani, Italijâ, us Gothenburgu. Austrums, kapt. P. Bauers, 21. Janw. dewees zelâ no Grantonas us Rio Grande do Sul, Brasilijâ. Lembit, kapt. Besbails, 15. Janw. isgahjis no Newportas us Lagunu de Terminos. Adams, kapt. Seetinsch, no Calmaras iseedams, 18. Janw. nonahzis Hullê. Linda Morgenroden, kapt. Lasis, 10. Janw. isgahjis no Berbises us Londonu. No Elseneres wehsta no 18. Janwara, ka Molodez, kapteins Seimans, kursch zelâ no Reweles us Kingslynu, atradees us enkuru pee Elseneres reidas, Kristiansandes schoners Chance usgahjis tam wirsû un Molodezam sadosajis bugsprieti un kliwerbomi, kalab kugim japaleek Elseneres islaboschanas noluhkâ; Chance apskahdeis mas. Antares, kapt. Lejasosols, 25. Dez. Gothenburgu atstahdams, 18. Janw. nonahzis Cardiffâ. Familie, kapt. Apsche, atrasdamees no 12. Janw. Ipswichê, peenehmis lahdinu no Londonas us Dunkirku un no scheseenes us Bonefu. Fuchs, kapt. Kongs, kursch 26. Now. isgahjis no Newkastles us Figueiru, eejot ostâ, 17. Janw. saduhrees ar Angku schoneri Alliance, pee kam abi kugi dabujuschi weeglus apskahdejumus. Sidonia, kapt. Seglinsch, ees no Hamburgas us Meksikas lihzi. Nimrod, kapt. Andersons, zelâ no Grimsby us Plymouthu dabujis wehtras, pee kam kugim saplosîtas daschas sehgeles; kugis peenehmis lahdinu no Cardiffas us Laguayru, Wenesuelâ. Latwija, kapt. Melbards, no 17. Janw. atrodahs zelâ no Cardiffas us Paru, Brasilijâ. Mercator, kapt. Kurgu, no Alloa us Demeraru, Amerikâ, braukdams, 12. Janw. gahjis Dungenes garam. No Elseneres sino no 19. Janwara, ka pee Molodez islaboschot apskahdejumus, bes ka lahdinsch buhtu jaiskrauj. Zwei Carl, kapt. Jakobsons, 2. Janw. Halmstadi atstahdams, 22. Janw. eegahjis Hullê. Martha Maria, kapt. Kraukle, no Southamptonas iseedams, 16. Janw. nonahzis Cardiffâ, kur eenem lahdinu us Puerto Cabello, Wenesuelâ. John Ann, kapt. Erhards, 24. Janw. atstahjis Tyni, us Fowey dodamees. Hans, kapt. Tenisons, atrasdamees Londonâ, peenehmis lahdinu us Zumaya. Alma, kapt. Sielemans, ees no Sunderlandes us Halmstadi, un Circus, kapt. Dreimans, no Teignmouthas us Sevillu. Reinhard, kapt. Krl. Bauers, 12. Janw. no Fowey isbraukdams, 23. Janw. sasneedsis Sevillu. Breedis, kapt. Prinzs, 11. Dez. no Rigas iseedams, 21. Janw. nonahzis Cardiffâ. — Rigas barka „August", 1852. gadâ Rigâ buhweta, kâ teek wehstits, pahrdota Anglijâ kahdam Norwegeetim; schis kugis Oktobri bija isgahjis no Newkastles us Rigu, bet zelâ dabuja tahdus apskahdejumus, ka Nowembra eesahkumâ bija jakondemnê Tongsbergâ. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 30. Janwarî. Labibas tirgû wiss pa wezam. Apgrosijumu preeksch isweschanas naw nekahdu. Rudzi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 83—85 kap. pudâ, Kursemes 82—84 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 127 mahrz. smagi, maksaja 97—105 kap. pudâ, Kursemes, pehz labuma, 84—92 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 74—76 kap. pudâ, Kursemes, pehz labuma 76—79 kap. pudâ. Ausas, labakahs, 75—85 kap. pudâ, schahwetas 70—72 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschas, 126—130 kap. pudâ, steppju sehklas 132—134 kap. pudâ.

Leepajâ, 1. Februarî. Rudzi, 120 mahrz. smagi, 84—85 1/2 kap. pudâ, Kursemes un Leischu 80 1/2—83 kap. pudâ. Kweeschi 93 kap. pudâ. Ausas 69—81 kap. pudâ. Meeschi 70—73 kap. pudâ. Griki 83 kap. pudâ. Sirni 75—77 kap. pudâ. Linsehklas 127—130 kap. pudâ. Kanepju sehklas 160 k. pudâ. Klijas 56—65 k. pudâ.

Wehstules un atbildes.

B. D—è. Preeksch minetahs bibliotekas mehs winas weenpusibas dehl nespehjam wisai eesilt; ir jau par winu sawâ laikâ sinots. — **B. T—â.** Juhsu sinas par „fajukuscho laulibas dsihwi" neleekahs esam deesin zik droschas. — **M. M. N—â.** Pateizamees. — **Upmaleetim, —s.** Sinojumeem par laiku un sahdsibahm neatleek weetas. — **N. K—wâ.** Nespehjam tahlakus strihdu rakstus schinî leetâ wairs eewehrot; tee jau tâ kâ tâ aisnehmuschi wairak weetas, nekâ schi tihri perfonigâ leeta pelnijusi. — **Sald.** Tahdas wispahrigas sinas par Z. pilsehtinu naw preeksch wispahribas. — **Kan. W. G.** Sihmejotees us nekahrtibu pee algas ismaksas mums wajadsetu tuwaku sinu. — **M. W. S.** War aprakstit papihrim ari abas puses, bet tikai tâ, ka katrs raksts par sewi nosschkirams. — **A. W. A—rê.** Pirmajam sinojumam par daudz perfonigâ daba. Otrajâ isteiktahs zeribas us labakahm sekmehm pawisam ehrmoti pamatotas. — **Saufmalitim.** Juhsu dsejoles no ihstas dsejas naw nekas pamanams. — **A. un K. P.** Sanehmam. Turpmak. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 1-го Февраля 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Augstu laimi
un
preezigu nahkotni

Matildai Brauert jkdsei
Mahrtinam Wagner kgam,
kà saderinajuschamees,
wehlè

J. Brauert,
A. Gemuts, } Jelgawâ.

Jaun-Auzes

pagasta walde dara zaur scho wispahribai sinamu, ka **fahkot no 20. janwara 1899. gada** schi walde tiks pahrzelta no tagadeja pagasta nama **uf bijuscho Krona Osolskolas namu**, kur tiks noturetas pagasta waldes kahrtejas sehdes katras nedelas **peektdeenâs** no pulksten 10—2 pehz pusdeenas, isnemot swehtku deenas un weetneeku pulka sehdes tiks noturetas: 15. janwarî, 5. martâ, 7. maijâ, 2. julijâ, 3. septembrî, 5 nowembrî.

Jaun-Auzê, 9. janwarî 1899.
(Nr. 28.) Pag. wez.: J. Petersohns.
(S. W.) Skrihw.: Anschewitz.

Sobuahrsts
O. Zinowsky,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 8.

Runas stundas:
no pulksten **9—1** un no **3—5**, swehtdeenâs tikai no plkst. **9—10** un no **2—3**.

Namu ihpschneeku kungeem

pagodinajos sinamu darit, ka ar augstas waldibas atlauju es **Jelgawâ esmu nometees uf dsihwi par**

skurstenslauzitaju

un ka man eespehjams, wisus schini arodâ preekschâ nahkdamos darbus **20%** **lehtaki isdarit**, ka schejeenes konkurenze.

Augstzeenibâ
W. Slizniakowski,
zunftigs skurstenslauzitajs,
Jelgawâ, Dobeles eelâ № 41, sehtâ.

Paula Martinelli
wihna un brandwihna kantoris

Jelgawâ, pee tirgus platscha № 4, dibinats 1878. g., zeen. pirzejeem laipni peedahwâ leelumâ un masumâ daschadas sortes **brandwihna, kekaru wihnu, konjaku, rumu, araku, likeerus** un **schampanjeri,** kà ari manu eeslaweto **bischofu** par 70 kap. stopâ un 35 kap. pusstopâ. **Sarkano** un **dselteno** pascha noguldîtu **kekaru wihnu** par 35 kap. stopâ un 18 kap. pusstopâ. Laipnu apkalposchanu un pareisu usdewumu ispildischanu apsolu.

Paul Martinelli.

Labi usturejuschos
№№ 33, 34, 40 un 41
no 1898. gada gahjuma
Latweeschu Awisem
wehlâs **atpirkt atpakaî**
Latweeschu Awischu ekspedizija,
Steffenhagena un dehla drukatawâ.

Manâ apgahdeenâ isnahza:

Onkuls.

Joku luga trijôs zehleenôs no **Rodericha Benedikса.**
Tulkojums no Lahschu Sandera.
Makſâ 25 kap.
Rigâ leelumâ dabujams pee **J. Brigadera kga.**
G. Landsberga
grahmatu drukatawa, litografija, grahmatu un rakstamleetu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 7.

Greenwaldes Labdar. Beedriba
isrihkos **14. februari 1899. g.** Greenwaldes **pagasta namâ**

teatri

ar Jelgawas eezeenito akteeru **Leepina** un **Wehſmina** kungu peedalischanos. — Uſwedis: Rudolfa Blaumana **„Launais gars.“** Pehz teatra **balle.** Tuwakas sinas afischâs.

Dreijbenkis,

urbmaschina, daschadas **amata leetas, 2 ugunsſprizes, 1 schkindelu ehwele** teek **pahrdotas** no **C. Tiede, Dundagas uhdens sudmalâs.**

Sausu un salu malku,

schagarus un **kahrtis** war dabut pirkt pee **Dantschu** meschasarga. Turpat war peeteektees malkas un balku wedeji uf Jelgawu.

Salu behrsa malku pehrk
Jelgawâ, Katrihnas eelâ № 15, blakam wahzu Trijadibas basnizai.

Объявленіе.

Г. Начальникъ Главнаго Управленія почтъ и телеграфовъ вслѣдствіе недостатка чиновъ техническаго надзора въ нѣкоторыхъ почтово-телеграфныхъ округахъ Восточной Сибири, предложилъ по примѣру предыдущихъ лѣтъ, открыть въ семъ году при Управленіи Рижскаго Почтово-телеграфнаго Округа курсы для подготовки надсмотрщиковъ, причемъ съ цѣлью привлеченія молодыхъ людей съ надлежащей научной подготовкой, разрѣшилъ тѣхъ изъ изучающихъ службу, которые послѣ произведеннаго испытанія окажутся способными къ прохожденію курса, зачислить сверхштатными по вольному найму почтово-телеграфными чиновниками VI разряда низшаго оклада, числомъ до 15 человѣкъ, съ жалованьемъ 300 руб. въ годъ каждому, впредь до назначенія ихъ на соотвѣтствующія должности.

Доводя объ изложенномъ до всеобщаго свѣдѣнія Начальникъ Рижскаго почтово-телеграфнаго округа приглашаетъ молодыхъ людей, здороваго тѣлосложенія, окончившихъ по меньшей мѣрѣ курсъ городскаго или уѣзднаго училища, желающихъ изучить телеграфную технику, представить лично въ Управленіе округа, не позже 20 Февраля сего года, прошеніе, оплаченное двумя гербовыми марками 80-ти копѣечнаго достоинства, съ приложеніемъ нижеслѣдующихъ документовъ, а именно:

а) метрическое свидѣтельство о времени рожденія и крещенія просителя, завѣренное Консисторіею,
б) учебное свидѣтельство,
в) свидѣтельство полиціи о неподсудности,
г) свидѣтельство о припискѣ къ призывному участку, или о явкѣ къ исполненію воинской повинности,
д) видъ на жительство,
е) лицами протестантскаго исповѣданія, пасторское свидѣтельство о конфирмованіи, завѣренное Консисторіею.

Городъ Рига, Января 23 дня 1899 года.

Zaur scho daru padewigi sinamu, ka esmu blakam sawai **Leelajâ eelâ № 47** atronoschai **aleopatiſkai apteekai** atwehris sewischku nodalu

preeksch homeopatijas.

Apteekars **E. Freischütz.**

Galas kapajamàs maschinas,
no pirmà labuma,
peedahwà leelâ iswehlê

T. S. Smirnowa mantineeki,
J. S. Parügina mantineeki.

Ihpaschneeks: **A. Artemjews.**
Jelgawâ, 96 sem kolonadem 96.

Peenazentrifugas (separatori):
Aleksandra balanks is Dahnijas,
Alpha Laval no Nobela un
Steinera tà sauktee pahrlab. Alpha
un daschadas
sweesta kulmaschinas (no 18 r. sahkot)
dabujamas schogad pa **wislehtakam** zenam **„Semkopja“ ekspedizijâ** Jelgawâ, Katoku eelâ № 46.

Teek luhgts peeprasit jaunos zenu rahditajus.

Zaur scho pagodinos pasinot, ka lihdschinejâ **Jelgawâ, Lilienfelda eelâ № 12 atronoschâ D. Brandta**

gehretawa
un
ahdu pretschu weikals

pahrgahjuschi manâ ihpaschumâ un ka es tos sem firmas

D. Brandt, ihpaschneeks D. Schacht

wedischu tahlak. Kà ilggadigais weikala waditajs un ar ahdu gehreschanu kreetni eepasinees, zeru, ka to ustizibu, kas manam agrakajam ihpaschneekam dahwata, godajamâ publika ari man peeschkirs.

Augstzeenibâ
D. Brandta pehzn. D. Schacht.

L. M. Arensteins,
apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 3.

Peedahwà: **klorkalki, sahbaku smehri** preeksch sirgu nageem, ratu un sirgu leetam; **waselinu** — dseltenu, baltu un melnu. **Prowanses eltu, kokeltu, rapschu eltu, dedsinamo eltu, maschinu eltu, linu** un **kanepju eltu, koka spirtu** preeksch dedsinaschanas un puleereschanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **sweesta pehrwi, seera ekstraktu, seera** un **sweesta papiri** rulôs un lapâs; **staniolu**, wisadas **wirzas, safranu, kardamomu** u. t. t. Bes tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiskas prezes** preeksch medizinisku, kihmisku un tekniska bruhka, kà ari wisas sortes **gumijas** un **glahschu sprizes, brukas, wehdera** un **nabas bantes, gultas schihberus, gumijas gultas palagus, ledus makus, mahtes sprizes** un **spregelus, dsirdes rores, eedwaschoschanas aparatus, medizin-pinseles, gaisa rinkus** un **spilwenus,** wisus **termometerus, peenapumpjus, gumijas sihdamos, behrnu pudeles, gumijas sekes, apseenamos,** daschadas **glahschu rores** preeksch twaika maschinam un wihna destilaturam u. t. t. Daschadas **lihmes** preeksch wisadu leetu klebeschanas, lihmeschanas un kiteschanas. **Pastilas** preeksch daschada **likeera, schnapsa** un **limonades** paschtaisischanas. Leelâ iswehlê **smarschotas** un **medizinas seepes, ohde-kolonju, odehri, sobu pulweri, sobu seepes, sobu uhdeni (edol), tanku** un **reis-puderi, lanolina, glizerina, iris** un **behrsu krehmu, matu uhdeni, galwas, sobu** un **nagu birstes** u. t. pr. u. t. pr.

Lehtakàs zenas. Laba preze un laipna apkalposchana.

Ed. Zehder's — Rigâ.
Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris
Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dselsszela stanzijai,
eewehlê kà
agrakàs Rigas beedribas Felser & Co. dselsſleetawas un maſchinu fabrikas raſchojumu weenigais pahrdewejs

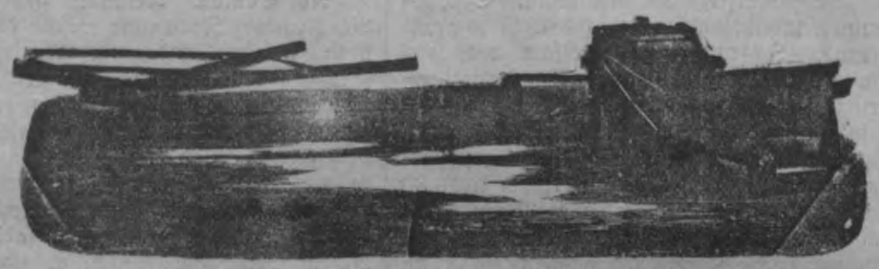

kulamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpela dſenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak sirgeem, ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wisas maschinas no **jaunakàs** un **labakàs konstrukzijas** un is **ismekletà wislabakà materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wisadu sortu arkli, ſehklas-aparaji, ezeſchas, ſehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtijamàs maſchinas, ekſeln maſchinas** u. t. t. **Superfosfats, Toma milti, kaulu milti** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaſchinas

is **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 sirgu spehka.

Wehſtuliu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Fr. Weidemanis,
abibas, miltu, materialpretschu weikals un maises zeptuwa
Jelgawâ,
Leelajâ eelâ № 76,
pahrdod **no lehgera** wisadus **bihdeletus** un **rupjus miltus, kweeschu** un **rudsu klijas. Norwegu tauku sitkes,**
kà ari
ikdeenas labu swaigu saldſkahbu, pusbihdeletu un **rupju maisi.**

Atkalpahrdewejeem nowehlê pelnas teesu.

Wehrkus un darwu
pahrdod
Fr. Weidemanis,
Jelgawâ.

Mahzeklis war peeteiktees materialu un kolonialu pretschu tirgotawâ pee **E. Wegner** Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 74.

Zeen. publika teek usmaniga darita, ka pareisâs **hilses (tschaulites)**

Царскія безъ клея
ir tikai ar glihtu walsts-ehrgli
no
A. N.
Bogdanowa
tabakas fabr. noliktawas
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12,

I. sorte ar munstiki, II. sorte bes munstika. Turpat ari tagad atrodahs weenigà leelnoliktawa no daudsreis godalgotàs I. Rigas

mekaniskas hilsu fabrikas
A. Jaunsem.

Eezeenitahs hilses **Mercur** un **Gloria** (dabiskas, ne-eliotas) arweenu peeteekoschâ daudsumâ uf lehgera.

Цѣны (jauni, prahwi, ihsti) **10** gab. **6** k. un **Barskija** 10 gab. 3 kap. Wisas prezes atkalpahrdeweju kgeem par wissemakajam zenam.

Leel-Platonê
pilnasnu sugas ehrselis „Roa de Lahor“ (Roi de Lahore)
aplez kehwes
par **6** rubli (pilnasnu sugas kehwes par **10** rubl.), un **pusasnu sugas ehrselis „Warriors“** par **4** rubli — sahkot no **15. februara lihds 15. julijam.** — Swescha kehwes un winu pawadoni teek uf ihsaku laiku par 30 kap. par deenu mitinati.

Muischwalde.

Spihsmanes un istabas
meitas war peeteiktees Katrihnas eelâ № 10, pee adatu taisitaja **G. Selk,** ee-eja no sehtas.

Wehwera stelles
ar **schnelli** un **zitas leetas** ir **pahrdodamas** Dalbina krogû uf Rigas schosejas.

No waldibas atwehletais
weetu apgahdaschanas
kantoris Jelgawâ, Swehtes eelâ № 23 peedahwâ: guwernantes un bones, skolotajus, pahrwalditajus, meschsargus, un t. t., kà ari wisadus wihreeschu un seeweeschu deenestneekus.

Par sinu!
Preeksch **Olaines-Rigas pilsehtas mescha** top
malkas zirteji
mekleti.
Olaines mescha walde.

Apstelejumus
uf
„Latweeschu Awisem“
1899. gadam
peenem **J. Birsgala grahmatu pahrdotawa Tukumâ.**

Klaweeru un wijolu
stundas pasneedsi, kà ari usnemàs klaweeru **tihrschanoschanu** Kangihseru eelâ, pretim Eplea fabrikai, Krasmana namâ.

A. Seewalds.

Jauns! Jauns!

Edisona elektriskas lampiñas.

Katrs sawàs mahjàs war eerihkot **elektrisku apgaismoschanu.** Nekahdas ihpaschas sinibas naw wajadsigas. Eerihkoschana un apeeschanàs ir loti weenkahrschas, nebihstamas. Pilnigs eerihkojums, kà baterija, wadis, Edisona lampa u. t. t. maksà tikai **5 rub.** (Par peesuhtischanu jasamaksà sanemot.) Adrese: Москва, Грузины Трыиндинскій пер., д. Мотова, Иг. Фр. Карштинасъ.

Usstahdama **12 sirgu spehku anglu**
twaikmaschina
un weens **slammrora**
twaika katlis,
14½ pehdu garschs un 4½ pehdu zammehrâ, ar wisam peederigam dakam lehti **dabonami pirkt** pee **Ephraim Jakobsohna un dehla,** twaika koku sahgetawâ Jelgawâ, Reihera eelâ № 4.

C. Haacka
twaika dehlu sahgetawa un buhwmateriala noguldîtawa
pee **Esera wahrteem,**
pehrk **osola, apses, behrsa, egles** un **preedes balkus** par **wisaugstakam zenam.**

Ritenu loki

ir atkal dabonami **Haacka buhwmateriala pahrdotawâ,** pee Esera wahrteem, Jelgawâ.

Saimneezibas usraugs
(wagars) ar labahm apleezibahm **wajadsigs.** Japeeteizahs uf schahdu adresi: Управляющему К. М. Вильде, им. Варвенъ, чр. г. Виндаву.

Pasaudeta
wezmodes ahdas tascha ar 3 brillem, waj Dobeles eelâ jeb uf Dobeles schosejas. Pret pateizibas algu nododama Steffenhagena drukatawas kantorî.

Kalendars
Latweeschu Intertizigeem behrneem
uf **1899.** g.
IV. gada-gahjums.

Dabujams: **„Latweeschu Awischu“ redakzijâ,** Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15 un **L. Hörschelmana** grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, Leelajâ Smilschu eelâ № 29. Makſâ: augschâ minetâs weetâs leelakâ skaitâ apstellejot **4** kap., zitadi **5** kap. gabalâ.

Wisàs grahmatu pahrdotawàs dabonams:

Mahju Kalendars
uf 1899. g.
Isdots no redaktora **J. Weissmana.**
Zena 25 kap.

Kalendars satur wisas wajadsigas sinas un bes tam wehl daschadus rakstus, peewizigus, jaukus stahstus ar bildem, dsejolius un jokus.

J. F. Steffenhagen un dehls,
Jelgawâ.

Loti deriga grahmata preeksch ikkatra:

Zilweks.

Pehz
profesora Dr. Karla Ernsta Bocka
ar sihmejumeem.
Tulkojis
stud. med. K. Buschs.
Makſâ **glihtâ wahkâ** eeseeta **50 kap.**

Pawahru grahmata
pehz ismehginajumeem sastahdita
no kahda teizama pawahra.
Zena **1** rubli.

Дозволено цензурою. Рига, 1-го Февраля 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi un wehl 2 sewischki peelikumi preeksch pasta abonenteem, bet preeksch pilsehta nonehmejeem tikai 1.)